

MAGYARORSZÁG HIVATALOS LAPJA
2024. január 25., csütörtök

Tartalomjegyzék

6/2024. (I. 25.) Korm. rendelet	A kormányzati igazgatási létszámgazdálkodásról, valamint a kormányzati igazgatási szerveket és azok foglalkoztatottjait érintő egyes személyügyi kérdésekről szóló 88/2019. (IV. 23.) Korm. rendelet módosításáról	156
7/2024. (I. 25.) Korm. rendelet	Az extraprofit adókról szóló 197/2022. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról	157
8/2024. (I. 25.) Korm. rendelet	Az extraprofit adókról szóló 197/2022. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról	159
9/2024. (I. 25.) Korm. rendelet	A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény veszélyhelyzet idején történő eltérő alkalmazásáról	160
10/2024. (I. 25.) Korm. rendelet	Az egyes gazdaságfejlesztési célú és munkahelyteremtő beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról, valamint egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításról szóló kormányrendeletek módosításáról szóló 141/2018. (VII. 27.) Korm. rendelet módosításáról	160
11/2024. (I. 25.) Korm. rendelet	A közérdekű és közérdekből nyilvános adatok átláthatósága és azok megismerhetőségére vonatkozó követelmények teljesülése ellenőrzésének részletes eljárási szabályairól, valamint egyes kormányrendeletek módosításáról	161
2/2024. (I. 25.) AM rendelet	A mező- és erdőgazdasági légi munkavégzésről szóló 44/2005. (V. 6.) FVM–GKM–KvVM együttes rendelet deregulációs szempontú módosításáról	163
3/2024. (I. 25.) AB határozat	A Kúria Knk.II.39.102/2023/2. számú végzése alaptörvényellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről	165
4/2024. (I. 25.) AB határozat	A Kúria Knk.II.39.103/2023/2. számú végzése alaptörvényellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről	177
6/2024. (I. 25.) KE határozat	Bírák kinevezéséről	191
7/2024. (I. 25.) KE határozat	Bírák felmentéséről	191
8/2024. (I. 25.) KE határozat	Dandártábornok rendfokozatba történő kinevezéséről	192
1011/2024. (I. 25.) Korm. határozat	A Magyarország projektjavaslatainak az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz 2023. évi CEF2 harmadik pályázati kiírására történő benyújtásáról és a Magyarország projektjavaslatainak az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz 2021. évi CEF2 Alternatív üzemanyag-töltő infrastruktúra fejlesztése ötödik körös pályázati kiírására történő benyújtásáról szóló 1469/2023. (X. 31.) Korm. határozat módosításáról	193
1012/2024. (I. 25.) Korm. határozat	A Kecskemét Megyei Jogú Város külterületén fekvő földrészek beruházási célterületté nyilvánításáról	199
4/2024. (I. 25.) ME határozat	Helyettes államtitkár kinevezéséről	199

III. Kormányrendeletek

A Kormány 6/2024. (I. 25.) Korm. rendelete a kormányzati igazgatási létszámgazdálkodásról, valamint a kormányzati igazgatási szerveket és azok foglalkoztatottjait érintő egyes személyügyi kérdésekről szóló 88/2019. (IV. 23.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 281. § (4) bekezdés 8. pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § A kormányzati igazgatási létszámgazdálkodásról, valamint a kormányzati igazgatási szerveket és azok foglalkoztatottjait érintő egyes személyügyi kérdésekről szóló 88/2019. (IV. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) X. Fejezete a következő 26/A. alcímmel egészül ki:

„26/A. Lakásbérleti támogatás

55/A. § (1) A kormányzati igazgatási szerv – a kormányzati igazgatási szervet vezető, irányító vagy felügyelő miniszter egyetértésével – lakásbérleti támogatásban részesítheti a kormányzati igazgatási szervnél foglalkoztatott kormánytisztviselőket.

(2) A lakásbérleti támogatásra való jogosultság feltételeit a kormányzati igazgatási szerv közszolgálati szabályzata állapítja meg.

(3) A lakásbérleti támogatás iránti kérelemről a hivatali szervezet vezetője dönt. A döntési jogkör a kormányzati igazgatási szervben belül – a Kit. 81. § (2) bekezdése szerint – átruházható.

(4) A lakásbérleti támogatásra való jogosultság határozott időre, de legfeljebb a költségvetési év végéig állapítható meg, azzal, hogy a kormánytisztviselő ezt követően újabb kérelem alapján ismételten részesíthető lakásbérleti támogatásban.

(5) A lakásbérleti támogatás összegét – a kormányzati igazgatási szerv rendelkezésére álló pénzügyi fedezet figyelembevételével – úgy kell megállapítani, hogy az havonta nem haladhatja meg a bérleti díj szerződés szerinti havi összegének – több bérlő esetén a bérleti díj kormánytisztviselő által fizetendő részének – 70 százalékát, de legfeljebb háromszázezer forintot.

(6) A lakásbérleti támogatás iránti kérelemmel szembeni formai és tartalmi követelményeket, a kérelem benyújtásának és elbírálásának rendjét, a lakásbérleti támogatás lehetséges mértékét – az e rendeletben foglaltak figyelembevételével – a kormányzati igazgatási szerv közszolgálati szabályzata határozza meg.

(7) A lakásbérleti támogatásra a 39. § (1) és (2) bekezdését, valamint a 40. §-t nem kell alkalmazni.”

2. § Az R.

a) 2. § (1) bekezdés 6. pontjában a „94/2018. (V. 22.) Korm. rendeletben kijelölt” szövegrész helyébe a „kormányrendeletben kijelölt” szöveg,

b) 39. § (3) bekezdésében a „jogosultsága, illetve a szociális helyzete megítéléséhez” szövegrész helyébe a „kérelem elbírálásához” szöveg

lép.

3. § Hatályát veszti az R. 19. alcíme.

4. § Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Kormány 7/2024. (I. 25.) Korm. rendelete az extraprofit adókról szóló 197/2022. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény 80. és 81. §-ára, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1. §** Az extraprofit adókról szóló 197/2022. (VI. 4.) Korm. rendelet 4/A. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:
- „4/A. § (1) A gyógyszergyártó a 2024. adóévre vonatkozóan az e §-ban foglaltak alapján gyógyszergyártói extraprofitadó és gyógyszergyártói különadó megállapítására, bevallására és megfizetésére kötelezett.
- (2) E § alkalmazásában gyógyszergyártó a TEÁOR 2110 (Gyógyszeralapanyag-gyártás) és a TEÁOR 2120 (Gyógyszerkészítmény gyártása) szakágazat szerinti tevékenységet végző, amennyiben a TEÁOR 2110 és a TEÁOR 2120 szakágazati tevékenységből származó összesített nettó árbevétele az adóév első napján rendelkezésre álló legutolsó éves beszámoló alapján meghaladja a teljes nettó árbevétele 33,33 százalékát.
- (3) A gyógyszergyártói extraprofitadó alapja a 2024. adóévben a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (e § alkalmazásában a továbbiakban: Htv.) 39. §-a szerinti, 2024. adóévi adóalap, azzal, hogy az egyedi beszámolóját a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 3. § (10) bekezdés 2. pontjában meghatározott IFRS-ek szerint készítő adóalany a Htv. 40/B., 40/C., 40/F–40/M. §-ában foglaltak figyelembevételével állapítja meg az adóalapot.
- (4) A (3) bekezdés szerinti adóalap után fizetendő adó mértéke 2024. január 1. napjától a (3) bekezdés szerinti adóalap
- a) 50 milliárd forintot meg nem haladó része után 0,5 százalék,
- b) 50 milliárd forintot meghaladó, de 150 milliárd forintot meg nem haladó része után 4 százalék,
- c) 150 milliárd forintot meghaladó része után 7 százalék.
- (5) Ha a (3) bekezdés szerinti adóalapot 12 hónapnál rövidebb adóév alapján határozták meg, akkor az extraprofitadó összege a (3) bekezdés szerinti adóalaphoz naptári napi időarányosítással, 365 napos időszakra számított összege alapján a (4) bekezdés szerint megállapított adóösszegnek a naptári napokkal arányos része.
- (6) A gyógyszergyártói különadó alapja a 2024. adóévben a Htv. szerinti, az adóévi éves beszámoló alapján meghatározott nettó árbevétel, azzal, hogy az egyedi beszámolóját a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 3. § (10) bekezdés 2. pontjában meghatározott IFRS-ek szerint készítő adóalany esetén nettó árbevételként a Htv. 40/C. §-a szerinti nettó árbevételt kell figyelembe venni.
- (7) A gyógyszergyártói különadó mértéke 2024. január 1. napjától a (6) bekezdés szerinti adóalap
- a) 50 milliárd forintot meg nem haladó része után 0,5 százalék,
- b) 50 milliárd forintot meghaladó, de 150 milliárd forintot meg nem haladó része után 1,5 százalék,
- c) 150 milliárd forintot meghaladó része után 4 százalék,
- azzal, hogy a gyógyszergyártó által az adóévre fizetendő gyógyszergyártói különadót – legfeljebb annak összegéig – csökkenti a gyógyszergyártót gyógyszergyártói extraprofitadó címén az adóévre terhelő összeg.
- (8) Ha a (6) bekezdés szerinti adóalapot 12 hónapnál rövidebb adóév alapján határozták meg, akkor a különadó összege a (6) bekezdés szerinti adóalaphoz naptári napi időarányosítással, 365 napos időszakra számított összege alapján a (7) bekezdés szerint megállapított adóösszegnek a naptári napokkal arányos része.
- (9) A gyógyszergyártó a 2024. adóévi gyógyszergyártói különadó és extraprofitadó kötelezettségét a (10) és (11) bekezdésben foglaltak szerint csökkenti.
- (10) A csökkentés adóévi összege egyenlő
- a) az adóévi tárgyi eszköz beszerzésére, előállítására irányuló, Magyarország területén megvalósuló beruházás bekerülési értéke, csökkentve az ugyanazon beruházás vonatkozásában a b) pont szerint érvényesített csökkentés összegével,
- b) – ha a tárgyi eszköz beszerzésére, előállítására irányuló, Magyarország területén megvalósuló beruházás az adóévben nem fejeződik be – a tárgyi eszköz beszerzésére, előállítására irányuló beruházás bekerülési értékének adóévi növekedése, valamint
- c) az egészségügyi ágazatot érintő, a társasági adóról és az osztalékadóról szóló törvény szerinti saját tevékenységi körében végzett alap kutatás, alkalmazott kutatás, kísérleti fejlesztés adóévi közvetlen költsége – ideértve e rendelet alkalmazásában az engedélyezett I–III. fázisú klinikai vizsgálatok költségét, továbbá a Magyarországra megrendelt klinikai kutatások költségét is – együttes összegével.
- ”

(11) A (10) bekezdés a)–c) pontja szerinti csökkentés együttes összege legfeljebb a csökkentés figyelembevétele nélkül számított, adóévre fizetendő, e § szerinti különadó, továbbá extraprofitadó összegének 50 százaléka, azzal, hogy valamely költség, ráfordítás, bekerülési érték alapján csökkentés csak egyszeresen érvényesíthető.

(12) A gyógyszergyártó a 2024. adóév vonatkozásában gyógyszergyártói extraprofitadó és gyógyszergyártói különadó előleg megállapítására, bevallására és megfizetésére köteles. A gyógyszergyártó a 2024. adóévre fizetendő előlegét a 2024. adóévre várható fizetendő gyógyszergyártói extraprofitadó és gyógyszergyártói különadó alapján önadózás útján állapítja meg, amelyet az állami adóhatóság által rendszeresített külön nyomtatványon a 2024. adóév tizenkettedik hónapjának huszadik napjáig bevall és megfizet.

(13) Az a gyógyszergyártó, amelynek a 2023. adóévben kezdődő adóéve az extraprofit adókról szóló 197/2022. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról szóló 7/2024. (I. 25.) Korm. rendelettel megállapított (1)–(11) bekezdés hatálybalépésekor még nem zárult le, a 2023. adóév vonatkozásában az (1)–(11) bekezdés szerinti rendelkezéseket választása szerint alkalmazza, figyelemmel a (14) és (15) bekezdésben foglaltakra.

(14) A (13) bekezdés szerinti választás esetén a 2023. adóévi extraprofitadó mértéke a (3) bekezdés szerinti adóalap

a) 50 milliárd forintot meg nem haladó része után 1 százalék,

b) 50 milliárd forintot meghaladó, de 150 milliárd forintot meg nem haladó része után 8 százalék,

c) 150 milliárd forintot meghaladó része után 14 százalék.

(15) A (13) bekezdés szerinti választás esetén a 2023. adóévi különadó mértéke a (6) bekezdés szerinti adóalap

a) 50 milliárd forintot meg nem haladó része után 1 százalék,

b) 50 milliárd forintot meghaladó, de 150 milliárd forintot meg nem haladó része után 3 százalék,

c) 150 milliárd forintot meghaladó része után 8 százalék,

azzal, hogy a gyógyszergyártó által az adóévre fizetendő gyógyszergyártói különadót – legfeljebb annak összegéig – csökkenti a gyógyszergyártót a gyógyszergyártói extraprofitadó címén az adóévre terhelő összeg.

(16) A gyógyszergyártó a 2024. adóévre vonatkozó gyógyszergyártói extraprofitadót és gyógyszergyártói különadót a 2024. adóévet követő ötödik hónap huszadik napjáig külön nyomtatványon megállapítja, bevallja, és az előlegként a (12) bekezdés szerint még meg nem fizetett extraprofitadót megfizeti.

(17) A megszűnő vagy az e § szerinti különadó hatálya alól bármely egyéb okból az adóév közben kikerülő gyógyszergyártó vagy jogutódja az e § szerinti kötelezettségét a megszűnését vagy az e § szerinti különadó hatálya alól történő kikerülését követő 30. napig teljesíti, ha az annak teljesítésére előírt határidő korábban nem telt le.

(18) Az e § szerinti gyógyszergyártói extraprofitadó és gyógyszergyártói különadó adónak minősül. Az e § szerinti gyógyszergyártói extraprofitadó és gyógyszergyártói különadó vonatkozásában az e §-ban nem szabályozott kérdésekben az adóigazgatási rendtartásról szóló törvény és az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései az irányadók.

(19) Az e § szerinti gyógyszergyártói extraprofitadóból és gyógyszergyártói különadóból származó bevétel a központi költségvetés Rezsivédelmi Alapjának bevétele.”

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 8/2024. (I. 25.) Korm. rendelete
az extraprofit adókról szóló 197/2022. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról**

A Kormány az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény 80. és 81. §-ára, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1. §** (1) Az extraprofit adókról szóló 197/2022. (VI. 4.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 16. § (5) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép, továbbá a bekezdés a következő d) ponttal egészül ki:
(A biztosítónak)
„c) 2024. május 31-ig a (4) bekezdés szerinti adómértékkel számított, 2024. január 31-ig bevallandó pótdórészlettel egyező,
d) 2024. november 15-ig a (4) bekezdés szerinti adómértékkel számított, 2024. július 31-ig bevallandó pótdórészlettel egyező”
(összegű pótdóelőleget kell megállapítani, megfizetni és – az állami adóhatóság által rendszeresített nyomtatványon – bevallani.)
- (2) A Korm. rendelet 16. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:
„(6) A biztosítónak
a) a (3) bekezdés szerinti adómértékekkel számított pótdót 2023. január 31-ig,
b) a (4) bekezdés szerinti adómértékekkel számított pótdót két egyenlő részletben, 2024. január 31-ig és 2024. július 31-ig,
c) a (4a) bekezdés szerinti adómértékekkel számított pótdót két egyenlő részletben 2025. január 31-ig és 2025. július 31-ig
kell megállapítani, megfizetnie és – az állami adóhatóság által rendszeresített nyomtatványon – bevallania.”
- (3) A Korm. rendelet 16. §-a a következő (6a) bekezdéssel egészül ki:
„(6a) Ha
a) az (5) bekezdés a) pontja alapján megfizetett pótdóelőleg összege több, mint a pótdó (6) bekezdés a) pontja alapján bevallott összege,
b) az (5) bekezdés b) pontja alapján megfizetett pótdóelőleg összege több, mint a pótdó (6) bekezdés b) pontja alapján bevallott teljes összege,
c) az (5) bekezdés c) és d) pontja alapján megfizetett pótdóelőlegek összesített összege több, mint a pótdó (6) bekezdés c) pontja alapján bevallott teljes összege,
a különbözetet az adóalany az a) pont szerinti esetben a pótdóbevallás benyújtásának napjától, a b) pont szerinti esetben 2024. július 31-étől, a c) pont szerinti esetben 2025. július 31-étől igényelheti vissza az adózás rendjéről szóló törvény adóvisszatérítési szabályai alapján.”
- 2. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 9/2024. (I. 25.) Korm. rendelete
a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény veszélyhelyzet idején történő eltérő alkalmazásáról**

A Kormány az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, figyelemmel a védelmi és biztonsági tevékenységek összehangolásáról szóló 2021. évi XCIII. törvény 80. és 81. §-ára, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1. §** Az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra, illetve humanitárius katasztrófára tekintettel, valamint ezek magyarországi következményeinek az elhárítása és kezelése érdekében veszélyhelyzet kihirdetéséről és egyes veszélyhelyzeti szabályokról szóló 424/2022. (X. 28.) Korm. rendelet szerinti veszélyhelyzetre tekintettel a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény 142/A. §-ában foglalt rendelkezések a 2023. évi üzleti beszámolóra vonatkozóan – az elosztó hálózati engedélyes választása szerint – is alkalmazhatók.
- 2. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A Kormány 10/2024. (I. 25.) Korm. rendelete
az egyes gazdaságfejlesztési célú és munkahelyteremtő beruházásokkal összefüggő közigazgatási
hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról, valamint
egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról szóló kormányrendeletek
módosításáról szóló 141/2018. (VII. 27.) Korm. rendelet módosításáról**

A Kormány a magyar építészetéről szóló 2023. évi C. törvény 225. § (2) bekezdés a)–d) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1. §** Az egyes gazdaságfejlesztési célú és munkahelyteremtő beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról, valamint egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról szóló kormányrendeletek módosításáról szóló 141/2018. (VII. 27.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) a következő 4/A. §-sal egészül ki:
- „4/A. § (1) A 2. mellékletben foglalt táblázat 130. sora szerinti beruházás esetében a 2. mellékletben foglalt táblázat B:130 mezőjében megjelölt telkekre a beépítés szabályait és az egyedi építési követelményeket a (2) bekezdés állapítja meg, azzal, hogy
- a) a hatályos településrendezési terv és az OTÉK előírásait a (2) bekezdésben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni, és
- b) ha a hatályos településrendezési terv vagy az OTÉK a beépítés (2) bekezdésben meghatározott sajátos szabályaival ellentétes vagy azzal nem összeegyeztethető előírást tartalmaz, akkor a településrendezési tervet és az OTÉK-ot nem lehet alkalmazni.
- (2) A 2. mellékletben foglalt táblázat 130. sora szerinti beruházás esetében a 2. mellékletben foglalt táblázat B:130 mezőjében megjelölt telkeken az OTÉK-ban megengedett funkciók, valamint a környezetre jelentős hatást nem gyakorló ipari és gazdasági tevékenységi célú építmények, különleges nagy kiterjedésű szállítmányozási, raktározási és logisztikai célú építmények, üzemanyagtöltő állomás, szállásjellegű épület, irodaépületek és azok kiszolgálóépítményei helyezhetők el, azzal, hogy a terepszint feletti beépítettség legnagyobb mértéke 50%.”
- 2. §** Az R. a következő 144. §-sal egészül ki:
- „144. § E rendeletnek az egyes gazdaságfejlesztési célú és munkahelyteremtő beruházásokkal összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról, valamint egyes nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügyé nyilvánításáról szóló kormányrendeletek módosításáról szóló 141/2018. (VII. 27.) Korm. rendelet módosításáról szóló 10/2024. (I. 25.) Korm. rendelettel (a továbbiakban: Módr136.) módosított 4. § (1) és (2) bekezdését, megállapított 4/A. §-át és a 2. mellékletben

foglalt táblázat 130. sorát a Módr136. hatálybalépésekor folyamatban lévő közigazgatási hatósági ügyekben is alkalmazni kell.”

- 3. §** Az R. 2. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.
- 4. §** Az R. 4. § (1) és (2) bekezdésében a „123. és 126.” szövegrész helyébe a „123., 126. és 130.” szöveg lép.
- 5. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet a 10/2024. (I. 25.) Korm. rendelethez

Az R. 2. mellékletében foglalt táblázat a következő 130. sorral egészül ki:

	A	B	C
1	A beruházás megnevezése	A beruházás megvalósításának helyszíne	Koordinációra kijelölt főispán)
130.	Kamionparkoló és logisztikai központ létrehozása Kecskemét Megyei Jogú Város területén	Kecskemét Megyei Jogú Város közigazgatási területén elhelyezkedő, az ingatlan-nyilvántartás szerinti külterület 0825/63, 0825/175, 0825/177, 0825/178, 0825/181, 0825/182, 0825/183, 0825/246, 0825/251, 0825/253, 0825/254 és 0825/261 helyrajzi számú ingatlanok	Bács-Kiskun Vármegyei Kormányhivatalt vezető főispán

A Kormány 11/2024. (I. 25.) Korm. rendelete a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok átláthatósága és azok megismerhetőségére vonatkozó követelmények teljesülése ellenőrzésének részletes eljárási szabályairól, valamint egyes kormányrendeletek módosításáról

A Kormány

az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 72. § (1) bekezdés h) pontjában kapott felhatalmazás alapján – a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság véleményének kikérésével –, a 6. §, a 8. § és az 1. melléklet tekintetében a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 94. § (4) bekezdés n) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a 7. § tekintetében a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény 47. § (1) bekezdés c) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

- 1. §** Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 71/D. § (4) bekezdésében meghatározott adatszolgáltatást a közfeladatot ellátó szervek, a helyi önkormányzatok és a köztulajdonban álló gazdasági társaságok (e rendelet alkalmazásában a továbbiakban együtt: ellenőrzött szervezetek) elektronikus úton, a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: Hatóság) által, annak honlapján közzétett módon teljesítik.
- 2. §** (1) A Hatóság az Infotv. 71/D. § (1) bekezdése szerinti ellenőrzés végrehajtásának érdekében ellenőrzési tervet (a továbbiakban: ellenőrzési terv) készít, és azt honlapján közzéteszi.
(2) A Hatóság az ellenőrzési tervben rögzíti az ellenőrzés
- tárgyát,
  - célját,

- c) szempontrendszerét,
- d) eszközeit, valamint
- e) ütemezését.

3. § Az ellenőrzési időszakban ellenőrzött szervezetek körét a Hatóság valamennyi szervezettípust érintően

- a) az Infotv. 71/D. § (4) bekezdésében meghatározott adatszolgáltatás tartalma,
- b) az Infotv. 71/D. § (2) bekezdésében meghatározott bejelentéssel érintett szervezetek köre,
- c) mintavételezés, valamint
- d) véletlenszerű kiválasztás

alapján határozza meg.

4. § A Hatóság az Infotv. 71/D. § (8) bekezdésében meghatározott jelentésében összegzi és értékeli

- a) az Infotv. 71/D. § (4) bekezdésében meghatározott adatszolgáltatás tartalmát,
- b) az Infotv. 71/D. § (2) bekezdésében foglalt bejelentések alapján lefolytatott vizsgálatok megállapításait,
- c) az Infotv. 71/D. § (6) bekezdésében foglalt ellenőrzések megállapításait, valamint
- d) az Infotv. 71/D. § (7) bekezdésében foglaltak szerint a Hatóság részére megküldött javaslatok és intézkedési tervek tartalmát.

5. § Ez a rendelet 2024. február 1-jén lép hatályba.

6. § Az állami köznevelési közfeladat ellátásában fenntartóként részt vevő szervekről, valamint a Klebelsberg Központról szóló 134/2016. (VI. 10.) Korm. rendelet [a továbbiakban: 134/2016. (VI. 10.) Korm. rendelet] 1. melléklete az 1. melléklet szerint módosul.

7. § Az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program kötelező adatszolgáltatásairól szóló 388/2017. (XII. 13.) Korm. rendelet 7. mellékletében foglalt táblázat címében a „Miniszterelnökség” szövegrész helyébe a „Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium” szöveg lép.

8. § Nem lép hatályba a pedagógusok új életpályájáról szóló törvény szerinti felzárkózó és kedvezményezett települések listájáról, valamint egyes közneveléssel összefüggő kormányrendeletek módosításáról szóló 402/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet 2. melléklet 1. és 2. pontja.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet a 11/2024. (I. 25.) Korm. rendelethez

A 134/2016. (VI. 10.) Korm. rendelet 1. mellékletében foglalt táblázat 17. sora helyébe a következő rendelkezés lép:

	(A)	B	C
1.	VÁRMEGYE	TANKERÜLETI KÖZPONT	TANKERÜLETI KÖZPONT FELADATELLÁTÁSI TERÜLETE)
17.	BUDAPEST	Belső-Pesti	Budapest V. kerület Budapest VI. kerület Budapest VII. kerület Budapest VIII. kerület

V. A Kormány tagjainak rendeletei

Az agrárminiszter 2/2024. (I. 25.) AM rendelete a mező- és erdőgazdasági légi munkavégzésről szóló 44/2005. (V. 6.) FVM–GKM–KvVM együttes rendelet deregulációs szempontú módosításáról

A légitársaságokról szóló 1995. évi XCVII. törvény 74. § (1) bekezdés a) pontjában, valamint az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 76. § (2) bekezdés 3. pontjában és (5) bekezdés g) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 54. § 1. és 3. pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva, a Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet 95. § 8. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró építési és közlekedési miniszterrel, valamint 160. § 3. pontjában meghatározott feladatkörében eljáró energiaügyi miniszterrel egyetértésben a következőket rendelem el:

- 1. §** A mező- és erdőgazdasági légi munkavégzésről szóló 44/2005. (V. 6.) FVM–GKM–KvVM együttes rendelet [a továbbiakban: 44/2005. (V. 6.) FVM–GKM–KvVM együttes rendelet] 3. §-a a következő (8a) bekezdéssel egészül ki: „(8a) A mezőgazdasági pilóta nélküli légitáncművelés irányítói nyilvántartást a NÉBIH vezeti, és honlapján közzéteszi azt.”
- 2. §** (1) A 44/2005. (V. 6.) FVM–GKM–KvVM együttes rendelet 3/A. § (1b) bekezdés a) pont ac) alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:
(A kijuttatási terv engedélyezése iránti kérelem tartalmazza: a kérelmező nyilatkozatát arról, hogy)
„ac) a légi permetezés védett természeti területet vagy különleges rendeltetésű vadászterületet érint, és a védett természeti terület, valamint a természetvédelmi érdek érvényesítése céljából kijelölt különleges rendeltetésű vadászterület esetén a természetvédelmi hatóság által kiadott engedéllyel rendelkezik (az engedély számának megjelölésével);”
- (2) A 44/2005. (V. 6.) FVM–GKM–KvVM együttes rendelet 3/A. § (5a) bekezdés i) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:
[Az (5) bekezdés szerinti bejelentés a következő adatokat tartalmazza:]
„i) pilóta nélküli légitáncművelés végzett mezőgazdasági repülés esetén
ia) az üzemeltető LUC engedélyének, UAS-üzembentartói nyilatkozatának vagy műveleti engedélyének számát és
ib) a mezőgazdasági repülés céljára szolgáló pilóta nélküli légitáncművelés nyilvántartási számát.”
- 3. §** A 44/2005. (V. 6.) FVM–GKM–KvVM együttes rendelet 3/B. § (2) és (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:
„(2) Az (1) bekezdés szerinti esetben a szakirányítónak a tervezett légitáncművelést – a vonatkozó jogszabályokban rögzített egyéb, a mezőgazdasági repüléshez szükséges légtér használatával összefüggő engedélyezési vagy bejelentési eljárás során túlmenően – a légitáncművelés kezdőnapját megelőző munkanap délelőtt 9 óráig be kell jelentenie a vármegyei kormányhivatalnak. A bejelentésnek a 3/A. § (1b) bekezdése alapján kiadott engedélyhez képest az (1) bekezdés szerinti eltéréseket kell tartalmaznia. A légitáncművelést a vármegyei kormányhivatal a tervezett időpontját megelőzően megtiltja, ha a bejelentés nem indokolja az engedélytől való eltérést az (1) bekezdésnek megfelelő tartalommal.
(3) Ha az (1) bekezdés szerinti állapot fennállása légitáncművelést tesz indokolttá, azonban a szakirányító az adott területre engedélyezett kijuttatási tervvel nem rendelkezik, a szakirányító a tervezett légitáncművelést – a vonatkozó jogszabályokban rögzített egyéb, a mezőgazdasági repüléshez szükséges légtér használatával összefüggő engedélyezési vagy bejelentési eljárás során túlmenően – a légitáncművelés kezdőnapját megelőző munkanap délelőtt 9 óráig bejelenti a vármegyei kormányhivatalnak a 3/A. § (1b) bekezdése szerinti adattartalommal. Ha a bejelentés nem felel meg a 3/A. § (1b) bekezdésének, a légitáncművelést a vármegyei kormányhivatal a tervezett időpontját megelőzően megtiltja.”

- 4. §** A 44/2005. (V. 6.) FVM–GKM–KvVM együttes rendelet
- a) 3. § (11) bekezdésében a „továbbképzés tematikáját” szövegrész helyébe a „képzés szervezésére kijelölt szervezetek listáját és a továbbképzés tematikáját” szöveg,
  - b) 3/A. § (1) bekezdésében a „Légi permetezés” szövegrész helyébe a „Légi permetezés – ha e rendelet eltérően nem rendelkezik –” szöveg,
  - c) 3/C. § (3) bekezdésében a „hirdetőtábláján és honlapján” szövegrész helyébe a „honlapján” szöveg lép.
- 5. §** Hatályát veszti a 44/2005. (V. 6.) FVM–GKM–KvVM együttes rendelet
- a) 3/A. § (1b) bekezdés b) pont bb) alpontja és
  - b) 3/C. § (2) bekezdésében a „hirdetőtábláján és” szövegrész.
- 6. §** Ez a rendelet a kihirdetését követő harmadik napon lép hatályba.

Dr. Nagy István s. k.,
agrárminiszter

VII. Az Alkotmánybíróság döntései

Az Alkotmánybíróság 3/2024. (I. 25.) AB határozata a Kúria Knk.II.39.102/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Salamon László* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával, valamint *dr. Hörchneré dr. Marosi Ildikó* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria Knk.II.39.102/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

Indokolás

I.

- [1] 1. Az indítványozó1 és az indítványozó2 (együtt: indítványozók) jogi képviselőjük (*dr. Sobor Dávid* ügyvéd) útján terjesztettek elő alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CL. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján, amelyben kérték a Kúria Knk.II.39.102/2023/2. számú végzése (a továbbiakban: támadott végzés) alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítvány szerint a támadott bírói döntés sérti az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdését, XI. cikk (1) és (2) bekezdését, XV. cikk (2) és (4) bekezdését, XVI. cikk (2) és (3) bekezdését, XX. cikk (1) és (2) bekezdését, XXIII. cikk (7) bekezdését, XXVIII. cikk (1) bekezdését, valamint 28. cikkét.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a következőképpen foglalható össze.
- [3] A Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) a Budapesten, 2023. május 9-én hozott, 40/2023. számú határozatával megtagadta a következő országos népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését: „Egyetért-e Ön azzal, hogy a tanuló a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 6. mellékletében meghatározott testneveléssel együtt számított heti óraszama három órával csökkenjen?”
- [4] Az NVB határozatának indokolásában rámutatott, hogy a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 9. § (1) bekezdésében foglaltak szerint vizsgálnia kellett a népszavazási egyértelműség követelményének való megfelelést, amely követelmény a hivatkozott törvényi rendelkezés szerint kétirányú: annak a választópolgár és a jogalkotó tekintetében is fenn kell állnia. Ezzel összefüggésben konkrét kúriai végzésekkel alátámasztva hivatkozott a Kúria következetes joggyakorlatára.
- [5] Az NVB az Nsztv. 9. § (1) bekezdésére, 11. §-ára, továbbá az Alaptörvény 8. cikk (1)–(3) bekezdésére alapította a döntését. Megállapította, hogy a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 6. melléklet („Gyermekek, tanulók finanszírozott heti foglalkoztatási időkeretének felső határai”) B–E oszlopa alapján a finanszírozott heti foglalkoztatási időkeret meghatározásának fontos szerepe van tanulói szempontból, valamint annak meghatározásánál, hogy hány pedagógus foglalkoztatására, egyúttal finanszírozására van szükség. Az időkeret felhasználásánál és ehhez kapcsolódóan a létszám megállapításánál további lényeges paraméter a csoportképzés.
- [6] A CA oszlopban feltüntetett heti időkeret alapján a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet (a továbbiakban: NAT) 8. § (3) bekezdése határozza meg a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak maximális összegét egy tanítási héten.
- [7] Az NVB a jogszabályi környezetre utalva – a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) bekezdés bb) pontja, az Nkt.

4. § (5) bekezdése, a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 20.) Korm. rendelet 17. § (2) bekezdése, valamint a NAT mellékletének II.2.1.1. és II.2.1.3. táblázata – kifejtette, hogy az Nkt. 6. melléklete szerint finanszírozott foglalkoztatási időkeret és a NAT-ban meghatározott tanítási óraszámok, valamint azok tantárgyankénti felosztása között szoros kapcsolat áll fenn.
- [8] Mindezek alapján az NVB arra mutatott rá, hogy a népszavazásra javasolt kérdés a tanulók heti óraszámának három órával való csökkentésére, vagyis az Nkt. 7. melléklet B oszlop BC oszlopában lévő óraszámok módosítására irányul. Ez a látszat ellenére gondos szakmai mérlegelést és előkészítést igénylő, összetett, kifejezetten szakpolitikai folyamat. Az NVB ennek kapcsán hivatkozott a Kúria gyakorlatára is. Az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében foglalt egyértelműségi klauzula követelményéből fakadóan a választópolgárnak értenie kell a feltett kérdés lényegét, jelentőségét annak érdekében, hogy tudatosan és átgondoltan tudja a szavazással kapcsolatos jogát gyakorolni.
- [9] Az NVB döntése szerint a kérdés megtevesztő, mert azt a látszatot kelti, hogy mindössze a tanulók órászáma csökken, valójában azonban ennek megvalósítása számos más változást is generál, ugyanis a kevesebb foglalkozás megszervezésével a fenntartó oldaláról a finanszírozás mértékének és végső soron a nevelő-oktató munkát folytatók számának csökkenését eredményezheti. Az sem világos, hogy a tanórák számának csökkentése hogyan lenne megvalósítható. A jogalkotó több nyitva álló megoldás közül választhat, ezért a kezdeményezés nem ad pontos iránymutatást a népszavazás során hozott döntés végrehajtásának tartalmára.
- [10] A jogalkotó számára nem dönthető el, hogy a választópolgár a kérdésben tartott népszavazás alkalmával, annak támogatása esetén melyik feladatot rója rá. Az sem derül ki, hogy az egyes évfolyamonként a heti óraszám pontosan milyen értékről mire csökkenne, a csökkenés kiindulási értéke ugyanis évfolyamonként különbözik.
- [11] Az NVB határozata indokolásának összegzésében kifejtette, hogy noha a kérdés logikailag megválaszolható egyetlen igennel vagy nemmel, valójában azonban a népszavazási kérdéssel érintett törvényi rendelkezésnek a kérdés szerinti megváltoztatása olyan jogkérdésben és fogalmi rendszerben való jártasságot igényel, amellyel csak a közvetlen érintettek, e szakterületen mélyebb ismeretekkel bíró szakemberek rendelkeznek, ezért a kérdés nem felel meg az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében rögzített választópolgári egyértelműség követelményének, így annak hitelesítését az Nsztv. 11. §-ában foglalt jogkörében eljárva megtagadta.
- [12] A Kúria a 2023. június 28-án hozott Knk.II.39.057/2023/3. számú végzésével (a továbbiakban: megsemmisített végzés) az NVB 40/2023. számú határozatát megváltoztatta és a népszavazási kérdést hitelesítette.
- [13] A Kúria végzésének indokolása szerint a kérdés egyértelműsége megítélésénél a korábbiakban a Kúriának volt egy szigorú, szűkítő értelmezése, ugyanakkor azonban a népszavazási ügyekben újabban meghozott kúriai határozatok az egyértelműség kérdését tágabban értelmezve igyekeztek egységesíteni.
- [14] A megsemmisített végzés indokolása rögzítette, hogy a népszavazásra feltett kérdés választópolgári egyértelműségének megítélésekor elsősorban a szavak általános, nyelvtanilag elfogadott jelentését kell figyelembe venni, mely alapján megállapítható egy elsődleges, hétköznapi jelentés, ahogyan azt egy átlagosan tájékozott választópolgár érti („elsődleges jelentés elve”).
- [15] A Kúria azt is kifejtette, hogy az Alaptörvény szerint a népszavazáshoz való joggal rendelkező, azaz nagykorú választópolgárok a tiltott tárgykörök kivételétől eltekintve minden, a politikai közösséget érintő, az Országgyűlés mint népképviselői szerv feladat- és hatáskörébe tartozó ügyben dönthetnek, abban a választópolgárt kompetensnek kell tekinteni („kompetens választópolgár alapelve”), és nincs olyan alkotmányos szabály, amely a kérdés – egyértelműséget nem érintő – komplexitása vagy jelentős hatása miatt elvonna tárgyköröket a közvetlen hatalomgyakorlás köréből. Éppen ellenkezőleg: mind a tiltott tárgykörök taxációjából, mind a tág hatásköri meghatározásból, mind pedig az alapjogi jellegből következik, hogy a választópolgárok széles körben dönthetnek népszavazáson keresztül. A Kúria megállapítása szerint az NVB határozatában követett, választópolgári kompetenciával kapcsolatos követelmény ezért nem egyeztethető össze az alkotmányos keretekkel még akkor sem, ha a kérdés egyértelműségén mint a népszavazási-döntés immanens elemén keresztül próbálja meg azt a határozat igazolni.
- [16] A Kúria indokolása szerint az NVB határozatában foglaltakkal szemben a választópolgár számára eldöntendő kérdés a tanuló heti óraszámcsökkentésével összefüggésben egyértelműen meghatározható, hiszen abból megállapítható, hogy az az évfolyamonként jelenleg előírt tanórai számhoz képest a testneveléssel együtt számított óraszám három órával való csökkentését eredményezheti, így ennek értelmezhetősége szempontjából nem volt jelentősége azoknak az oktatásminőségi és munkaerőpiaci prognosztizációknak, amelyeket az NVB határozatában szerepeltetett.
- [17] Végül a Kúria rámutatott arra is, hogy mind a kommunikációs alapjogok rendszeréből, mind pedig az Nsztv. szabályozásából következik, hogy a népszavazást kampányidőszak előzi meg, melynek során a szabad

véleménynyilvánítással élve a politikai közösség egyes szereplői (pártok, a tudományos szféra képviselői, civil szervezetek stb.) kifejtik a kérdéssel kapcsolatos álláspontjukat. Tehát az Alaptörvény IX. cikke és az Nsztv. 1. § (1) bekezdése, illetve 69. §-ának szabályozása alapján a népszavazást a választással hasonló módon szabályozott ötvennapos kampányidőszak előzi meg, amelyből következik, hogy a népszavazás egy folyamat, amelyben megfelelő időt kell biztosítani arra, hogy a kérdést az egyes szereplők magyarázzák, annak hatásaira rámutassanak („érdemi diskurzus alapelve”). A Kúria megsemmisített végzésében kifejtett álláspontja szerint az érdemi diskurzus alapelvéből következik, hogy egyrészt nem lenne alkotmányos, ha a kérdés hitelesítését követően nagyon rövid időn belül tartanák meg a szavazást (nem lenne idő az érdemi diskurzus lefolytatására), és az is következik, hogy a hitelesítés során sem azt kell vizsgálni, hogy a választópolgárok értenék-e a kérdést és átlátnák-e annak hatásait, ha rövid időn belül lenne a népszavazás, hanem azt, hogy egy intenzív és érdemi kampányidőszakot követően értenék-e, átlátnák-e.

- [18] A fentiekre tekintettel a Kúria az NVB határozatát az Nsztv. 30. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, és a kérdést hitelesítette.
- [19] 2. A Kúria végzésével szemben az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő. Az Alkotmánybíróság a panasz folytán a 20/2023. (VIII. 7.) AB határozatával (a továbbiakban: Abh.) megsemmisítette a Kúria végzését. A megsemmisítő határozatban hivatkozott, az egyértelműség követelményével kapcsolatos gyakorlatot összegző, a választópolgári és jogalkotói egyértelműség doktrínáit rögzítő 29/2012. (V. 25.) AB határozatra, amelynek értelmében „a népszavazásra szánt kérdésnek egyértelműen megválaszolhatónak kell lennie. Ahhoz, hogy a választópolgár a népszavazásra feltett kérdésre egyértelműen tudjon válaszolni, az szükséges, hogy a kérdés világos és kizárólag egyféleképpen értelmezhető legyen, a kérdésre »igen«-nel vagy »nem«-mel lehessen válaszolni (választópolgári egyértelműség). [...] A kérdés egyértelműségének megállapításakor az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kell azt is, hogy a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés – az akkor hatályban lévő jogszabályok szerint – el tudja-e dönten, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, akkor milyen jogalkotásra köteles (jogalkotói egyértelműség)” [29/2012. (V. 25.) AB határozat, Indokolás [29]; Abh., Indokolás [39]].
- [20] E mércét alkalmazva az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria jogértelmezése túlterjeszkedik az egyértelműség fogalmán. A kompetens választópolgár fogalma önellentmondás, mert a „kompetens” szó jelentése túlmutat az átlagos tájékozottságon. Továbbá kiüresíti a népszavazási kérdés egyértelműségének vizsgálatát azzal, hogy lényegében azt rögzíti, hogy bármely – az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó – népszavazási kérdés tekintetében kompetensnek, hozzáértőnek kell tekinteni a választópolgárokat.
- [21] 3. A Kúria Kpk.IV.39.084/2023/3. számú végzésével az Abh. alapján új határozat hozatalára utasította a Kúria eljáró tanácsát oly módon, hogy az új eljárás során a Kúria eljáró tanácsának igazodnia kell az Nsztv. 9. § (1) bekezdése szerinti választópolgári és a jogalkotói egyértelműség követelményéhez, mégpedig úgy, ahogy azt a Kúria gyakorlata eddig is egységesen értelmezte, s ahogy ez az értelmezés az Abh.-ből is következik (Indokolás [9]).
- [22] A Kúria a megismételt eljárásban, a jelen ügyben benyújtott alkotmányjogi panasszal támadott végzésével megváltoztatta az NVB döntését. Megállapította, hogy bár a korábbi gyakorlata szűkítően értelmezte az egyértelműség követelményét, az újabb határozatok az egyértelműség kérdését tágabban értelmezve igyekeztek egységesíteni a joggyakorlatot. Megerősítette, hogy a Kúria az egyértelműség kérdését a szakmai ismeretekkel, szaktudással összefüggésben vizsgálta. Mindazonáltal amennyiben megállapítható a kérdés jelentése, és a kérdés további magyarázatra nem szorul, nem sérül a választópolgári egyértelműség követelménye. Az Alaptörvény nem tartalmaz olyan előírást, amely a kérdés a népszavazásra javasolt kérdés komplexitása vagy jelentős hatása miatt elvonna tárgyköröket a közvetlen hatalomgyakorlás köréből. Abból, hogy a tiltott tárgykörök – amelyek összefügghetnek a választópolgárok kompetenciájával – felsorolása taxatív jellegű, a tág hatásköri meghatározásból, valamint a népszavazáshoz való jog alapjogi jellegéből az következik, hogy a választópolgárok széles körben dönthetnek népszavazáson keresztül. A kérdés egyértelműségének megítélésakor elsősorban a szavak általános, nyelvtanilag elfogadott jelentését kell figyelembe venni, ez alapján kell olyan elsődleges, hétköznapi jelentést megállapítani, ahogyan a kérdést az „átlagosan tájékozott választópolgár” érti.
- [23] A konkrét ügyben a Kúria azt állapította meg, hogy a kérdésben szereplő „tanuló” szó, valamint a „testneveléssel együtt számított heti óraszám” fordulat jelentése egyértelműen meghatározható. A tanuló elsődlegesen a közoktatásban részt vevőket jelenti; a szóhasználat hétköznapi jellegét alátámasztja az, hogy az Nkt. nem ad rá külön definíciót. A „testneveléssel együtt számított heti óraszám” az Nkt. mellékletéből megismerhető adatot jelöl, megállapításához nem szükséges oktatási szakkérdések mélyebb ismerete. A választópolgárnak nem feladata meghatározni sem a kérdéssel összefüggő törvényalkotói metódust, sem az annak végrehajtása során teendő

intézkedéseket. A kérelemben foglalt eldöntendő kérdés egyértelműen meghatározható. Annak egyértelmű voltát nem kérdőjelezi meg az, hogy az egyes évfolyamokon különböző mértékű a kötelezően előírt heti óraszám. Annak sem volt jelentősége, hogy a népszavazásra javasolt kérdés teljesítése milyen hatással lenne a finanszírozásra és a pedagógus álláshelyekre.

- [24] A Kúria az Abh.-t illetően úgy foglalt állást, hogy köteles az Alkotmánybíróság határozatát teljesíteni, ezért mellőzi a döntéséből a kompetens választópolgár elvét, valamint az érdemi diskurzus elvét. Mindez azonban nem eredményez érdemi változást az egyértelműség tekintetében. A támadott végzésben elvi tartalmaként rögzített elvet – miszerint a kérdés értelmezése során a szavak általános jelentése alapján annak elsődleges értelmezéséből kell kiindulni, ahogyan azt egy átlagosan tájékozott választópolgár a mondat nyelvtani értelme szerint érthette – az Alkotmánybíróság nem kifogásolta, ebből következően az alkotmányos.
- [25] 4. Az indítvány szerint a támadott bírói döntés sérti az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdését, XI. cikk (1) és (2) bekezdését, XV. cikk (2) és (4) bekezdését, XVI. cikk (2) és (3) bekezdését, XX. cikk (1) és (2) bekezdését, XXIII. cikk (7) bekezdését, XXVIII. cikk (1) bekezdését, valamint 28. cikkét.
- [26] Az indítványozók mindenekelőtt azt sérelmezték, hogy a Kúria csak formailag vette tudomásul azt az iránymutatást, amit az Alkotmánybíróság az Abh.-ban rögzített. Valójában azonban csak eltávolította a kompetens választópolgár elvére vonatkozó szövegrészeket, ezt leszámítva a támadott végzés indokolásának szövegezése változatlan maradt, a döntés érdemét tekintve ugyanazt az álláspontot képviseli, mint az Abh. által megsemmisített döntés. Az indítványozók ezt az álláspontot táblázatos formában, a Kúria korábbi végzése és a támadott végzés megfelelő részeinek bekezdésről bekezdésre történő összehasonlításával szemléltették. Álláspontjuk szerint a Kúria eljárása ellentétben áll a 21/2019. (VI. 26.) AB határozatban foglaltakkal, melynek értelmében „a Kúria eljáró tanácsa azonos tényállás, azonos jogcím alapján a megismételt eljárásban a korábban megsemmisített végzésével azonos végzést nem hozhat” (Indokolás [52]).
- [27] Az indítványozók az Alaptörvény hatalommegosztás elvét rögzítő C) cikk (1) bekezdésével kapcsolatosan kifejtették, hogy az Nsztv. 9. § (1) bekezdése szerint a népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni, továbbá a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja dönteni, terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, milyen jogalkotásra köteles. E törvényi követelményt figyelmen kívül hagyni nem lehetne, azonban az indítványozó szerint a Kúria támadott végzésében foglalt önkényes jogértelmezés pontosan a hivatkozott törvényi rendelkezés kiüresítését eredményezi. A Kúria önkényes jogértelmezést végzett, ami azt eredményezte, hogy a választópolgári egyértelműség esetről esetre való gondos mérlegelését felváltotta egy olyan – az Nsztv. rendelkezéseiből ki nem olvasható – jogi érvelés alkalmazása, amely a választópolgári egyértelműséget – nem létező kompetenciák feltételezésével – akkor is adottnak veszi, ha a választópolgár valójában semmit nem ért a neki feltett kérdésből. A Kúria ezzel alapvetően és közvetlenül vette át a jogalkotás funkcióját az Országgyűléstől az Nsztv. 9. § (1) bekezdésének felülírásával.
- [28] Az indítványozók egymással összefüggésben hivatkoztak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére és 28. cikkére. Ez az alapjogsérelem egyfelől a támadott végzés érdemi tartalmából fakad. A Kúria tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a népszavazásra javasolt kérdés megfelel az egyértelműség követelményének. Ennek során ugyanis nem volt tekintettel arra, hogy az Nkt. egymásra épülő, koherens oktatási és ahhoz igazított követelményrendszer hozott létre, amelyhez társul a felsőoktatási és az azt megelőző felvételi rendszer. A Kúria egyáltalán nem mérlegelte azt, hogy a kérdésben foglalt fűnyíróelv egy finomhangolt rendszer koherenciáját bontaná meg. A kérdés nem fogalmaz meg semmilyen időpontot arra vonatkozóan, hogy a csökkentést mikortól kellene bevezetni, az milyen módon érintené a felmenő rendszert, valamint a tanulmányi és vizsgakövetelmények szabályait. A támadott végzésben foglalt következtetéssel a Kúria megsértette az alkotmánykonform jogértelmezés követelményét.
- [29] Másfelől az indítványozók álláspontja szerint az Alaptörvény 28. cikkével együttesen értelmezett XXVIII. cikk (1) bekezdését sérti az, hogy a Kúria burkoltan ismételten alkalmazta a kompetens választópolgár elvét, amiről az Alkotmánybíróság az Abh.-ban kimondta, hogy ellentétes az Alaptörvénnyel.
- [30] A panasz szerint az indítványozóknak az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésében foglalt népszavazáshoz való jogát sérti az, hogy a Kúria az Nsztv. jogalkotói céljával ellentétesen értelmezte a népszavazás Nsztv. 9. § (1) bekezdésében foglalt feltételét. A Kúria kiterjesztő értelmezése következtében a népszavazási kérdések érdemben ellenőrizhetetlenné válnak a választási szervek és a bíróságok számára. Azt az alaptörvény-ellenes álláspontot, hogy az átlagosan tájékozott választópolgár megegyezik a kompetens választópolgárral, a Kúria a korábbi döntésében gondolta és mondta, a támadott végzésben azonban immár csak gondolja. A Kúria érveléséből az következne, hogy a támadott végzésben nevesített „átlagosan tájékozott választópolgár” a szakemberekkel azonos módon érteni fogja

- a „tanuló” szónak a szabályozás szakmai kontextusában vett jelentését,
  - az Nkt. 6. mellékletében meghatározott heti óraszám évfolyamonkénti értékét,
  - az ezen óraszámok kialakítása során figyelembe vett oktatási-szakmai indokokat,
  - azt, hogy az Nkt. és a kapcsolódó alacsonyabb szintű jogszabályok által meghatározott szabályozási keret garanciális szabályai alapján ez az ő gyerekeit érinteni fogja-e,
  - azt, hogyan hat ki a kérdés által sugallt óraszám a tanulók jogaira és megkezdett tanulmányaik eredményességére,
  - azt, hogyan hat ki mindez az oktató-nevelő személyzet foglalkoztatására, munkaterhére, jövedelmére, annak költségvetés általi finanszírozására stb.
- [31] Az indítványozók e körben is hivatkoztak arra, hogy a Kúria kiterjesztő értelmezése ellehetetleníti a népszavazásra javasolt kérdés érdemi, szakjogi vizsgálatát.
- [32] Az Alaptörvény XI. cikk (1) bekezdésében foglalt művelődéshez való joggal kapcsolatosan az indítványozók azt adták elő, hogy az Nkt. 4. § 8. pontjában foglalt „felmenő rendszer” fogalmából az következik, hogy az indítványozó2-nek az Alaptörvény által is védett joga van ahhoz, hogy tanulmányait az azok megkezdésekor érvényes követelmények szerint fejezze be. A népszavazási kérdésben foglalt, látszólag egyszerű, de valójában bonyolult következményekkel járó óraszámcsökkentés az indítványozó2 e jogának sérelmét eredményezi. Az óraszámok csökkentése során a jogalkotónak mérlegelnie kell, mely órák mennyiségét csökkenti, a kevesebb foglalkozás következtében az indítványozó2 kevesebb oktatásban részesül, ezért sérül a művelődéshez való joga.
- [33] Az indítványozók az Alaptörvény XVI. cikk (2) és (3) bekezdésével összefüggésben előadták, hogy a népszavazásra javasolt kérdés folytán bekövetkező óraszámcsökkenés az indítványozó1 mint az indítványozó2 szülője gyermekének adandó nevelés szabad megválasztásához való jogát is sérti.
- [34] Az Alaptörvény XX. cikk (1) és (2) bekezdésével kapcsolatosan az indítványozók azt adták elő, hogy amennyiben az óraszámcsökkentés a testnevelésórák rovására történik, akkor az indítványozó2 testi és lelki egészséghez való joga sérül.
- [35] Az indítványozók álláspontja szerint az Alaptörvény XV. cikk (4) bekezdését is sértené az óraszámcsökkentés, mert a kisebb órámennyiség folytán a hátrányosabb helyzetű családok nem tudják finanszírozni a szükségessé váló különórákat. Ez társadalmi származás és vagyoni helyzet szerinti különbségtételt is eredményez, ami az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésének sérelmét veti fel.

II.

- [36] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:
- „C) cikk (1) A magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik.”
- „XI. cikk (1) Minden magyar állampolgárnak joga van a művelődéshez.
- (2) Magyarország ezt a jogot a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes és kötelező alapfokú, az ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú, valamint a képességei alapján mindenki számára hozzáférhető felsőfokú oktatással, továbbá az oktatásban részesülők törvényben meghatározottak szerinti anyagi támogatásával biztosítja.”
- „XV. cikk (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.
- [...]
- (4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”
- „XVI. cikk (2) A szülőknek joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést.
- (3) A szülők kötelesek kiskorú gyermekükről gondoskodni. E kötelezettség magában foglalja gyermekük taníttatását.”
- „XX. cikk (1) Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti jog érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő.”
- „XXIII. cikk (7) Mindenkinek joga van országos népszavazáson részt venni, aki az országgyűlési képviselők választásán választó. Mindenkinek joga van helyi népszavazáson részt venni, aki a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választó.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

„28. cikk A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

[37] 2. Az Nsztv. érintett rendelkezése:

„9. § (1) A népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni, továbbá a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, milyen jogalkotásra köteles.”

III.

[38] 1. Az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.

[39] Az országos népszavazás kezdeményezési eljárásban az Nsztv. 30. § (1) és (5) bekezdése alapján a Kúria a Nemzeti Választási Bizottság határozatát helybenhagyó, vagy azt megváltoztató döntése elleni alkotmányjogi panaszt a Kúria döntésének a Magyar Közlönyben történt közzétételétől számított nyolc napon belül lehet benyújtani. A Kúria támadott döntése a Magyar Közlöny 2023. évi 171. számában, 2023. november 30-án került közzétételre, az indítványozó jogi képviselője az alkotmányjogi panaszt 2023. december 8-án – határidőben – terjesztette elő a Kúrián.

[40] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Jelen ügyben a Kúria támadott végzése az ügy érdemében hozott döntés, amely ellen a további jogorvoslati törvény erejénél fogva kizárt [Nsztv. 30. § (1) bekezdés]. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó jogosultnak és érintettnek tekinthető. Az Alkotmánybíróság az érintettség vizsgálatánál figyelembe vette azt, hogy a Kúria alkotmányjogi panasszal támadott jogerős végzése országos népszavazásra irányuló kérdést hitelesített, amely hitelesítő döntés az indítványozó indítványban felhívott, Alaptörvényben foglalt jogainak a gyakorlására is kihat. A konkrét esetben az Alkotmánybíróság a 28/2015. (IX. 24.) AB határozatban kidolgozott érintettségi vizsgálat szempontjainak figyelembevételével megállapította, hogy az indítványozók – arra tekintettel, hogy az indítványozó2 köznevelési intézménnyel tanulói jogviszonyban áll, az indítványozó1 pedig a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülője, így a hitelesített kérdés, illetve az az alapján megalkotandó jogszabály az Alaptörvényben foglalt jogaira valamely különös tulajdonságuk következtében van kihatással – érintettnek minősülnek. Az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében a kiskorú indítványozó alapvető jogainak védelme érdekében a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő felléphet {3440/2022. (X. 28.) AB határozat, Indokolás [7]; 3093/2022. (III. 10.) AB végzés, Indokolás [7]}.

[41] A határozott kérelem törvényi feltételeinek vizsgálata körében megállapítható, hogy az indítvány eleget tesz az Abtv. 52. § (1), illetve (1b) bekezdésében foglalt követelményeknek, tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, megjelöli a támadott bírói döntést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit és az alaptörvény-ellenesség indokolását, valamint kifejezett kérelmet tartalmaz arra nézve, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a végzés alaptörvény-ellenességét, és semmisítse azt meg, így a határozott kérelem alkotmányos feltételeinek eleget tesz.

[42] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó nem önállóan, hanem az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmével összefüggésben hivatkozott az Alaptörvény 28. cikkére, amely érvelés az eljárás során kizárólag e vonatkozásban vehető figyelembe {23/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [26]}.

[43] Az Alkotmánybíróság megállapítja ugyanakkor, hogy az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdése nem tartalmaz az indítványozó számára Alaptörvényben biztosított jogot, így e rendelkezésekre alkotmányjogi panasz nem alapítható. Az Alaptörvény XV. cikk (4) bekezdése ugyancsak nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot, hanem „állami intézményvédelmi, szabályozási, intézkedési kötelezettségeket rögzít, melynek elsődleges címzettjei állami szervek” {újabbán lásd: 8/2023. (VI. 20.) AB határozat, Indokolás [37]}.

- [44] 2. Az Alkotmánybíróság a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában foglalt törvényi feltételeket teljesíti-e.
- [45] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további feltételeként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [46] Az Alkotmánybíróság alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tekintette, hogy a Kúria korábban alaptörvény-ellenesség miatt megsemmisített határozatával azonos tényállás alapján, azonos rendelkező résszel meghozott újabb határozata összhangban van-e az Alaptörvénnyel, illetve annak az Abh. szerinti értelmezésével, vagyis hogy a Kúria ténylegesen végrehajtotta-e az Abh.-ban foglalt követelményeket, vagy ezt csupán látszólagosan megvalósítva, burkoltan fenntartotta-e alaptörvény-ellenes következtetéseit.
- [47] Az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy az alkotmányjogi panaszban foglalt, az Abh.-ban is megfogalmazott állítás – jelesül az, hogy a Kúria döntése kiüresítette az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében meghatározott vizsgálatot – felvetette a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [48] 3. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 31. § (6) bekezdését alkalmazva, külön befogadási eljárás mellőzésével – érdemben bírálta el.

IV.

- [49] Az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint megalapozott.
- [50] 1. Az Alkotmánybíróság a jelen határozatában is szükségesnek ítéli rögzíteni azt, hogy: „a Kúria alkotmányjogi panaszokkal támadott hitelesítő döntésében szereplő kérdés törvényességi szempontú vizsgálata a Kúria kizárólagos hatáskörébe tartozik. Ebből következően az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatja felül a Kúria hitelesítő döntését, abban a törvényességi kérdésben, hogy a hitelesített kérdés az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében foglalt – választói, illetve törvényalkotói – egyértelműség követelményének megfelelt-e. [...] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontjában és az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörében eljárva a bírói döntés alaptörvény-ellenességének a vizsgálatára rendelkezik hatáskörrel” {28/2015. (IX. 24.) AB határozat, Indokolás [28]; Abh., Indokolás [28]}. Az Alkotmánybíróság a következetes gyakorlata szerint: „A kérdés hitelesítése körében – ahogyan a jelen ügyben is – a Kúria döntése, mint bírósági döntés az Alaptörvény 24. § (2) bekezdés d) pontja és az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal támadható meg, de az alkotmányjogi panaszban Alaptörvényben biztosított jog (pl. tisztességes eljáráshoz való jog, népszavazáson való részvétel joga) sérelmére kell hivatkoznia” {3195/2014. (VII. 15.) AB végzés, Indokolás [21]; 11/2022. (VI. 2.) AB határozat, Indokolás [15]}.
- [51] Az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, ami a jelen alkotmányjogi panasz eljárásban is irányadó. Fontos rögzíteni, hogy a fentiek alapján az Alkotmánybírósága jelen ügyben nem azt vizsgálja, hogy a népszavazási kérdés megfelelt-e a választói, illetve jogalkotói egyértelműség követelményének, hanem azt, hogy Kúria az Alaptörvény rendelkezéseivel összhangban értelmezte-e az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében foglaltakat.
- [52] Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban is, hogy „[a]z Alkotmánybíróság a bíróságok ítéleteit [...] akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény megszabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz” {3119/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [22]; 3031/2016. (II. 23.) AB végzés, Indokolás [19]}. E doktrína értelmében az Alkotmánybíróságnak önmagában arra nincs felhatalmazása, hogy újraértékelje a bíróságok jogszabály-értelmezését, ugyanakkor hatáskörében áll, ezért kötelezettsége azt vizsgálni, hogy a bíróság eleget tett-e az Alkotmánybíróság határozatában foglalt felszólításnak.
- [53] Az Alkotmánybíróság ezt az álláspontot erősítette meg többek között akkor, amikor megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék nem vette figyelembe az Alaptörvény IX. cikkének a 28/2014. (IX. 29.) AB határozatban lefektetett értelmezési követelményeit {16/2016. (X. 20.), Indokolás [16], [23]–[24]; 17/2016. (X. 20.) AB határozat, Indokolás [25]}. E határozatokban azt is rögzítette: „nem tartozik a bíróság mérlegelési körébe, hogy érvényt szerez-e az Alaptörvény 24. cikke (1) bekezdésében foglaltaknak, amely szerint »[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve«. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza: az Alaptörvény e cikke mérlegelést nem tűrően az Alkotmánybíróság kötelezettségévé teszi, hogy az Alaptörvénybe ütköző bírósági döntést megsemmisítse és ezáltal is érvényt szerezzen az Alaptörvény normahierarchiában betöltött legfőbb szerepének. Ezt az alkotmányos rendben betöltött kiemelkedő szerepet bontja ki az Abtv. mint sarkalatos törvény 39. § (1) bekezdése, amely az alkotmánybírósági határozat mindenkire nézve kötelező erejét állapítja meg. Ezt vonná kétségbe az, ha az alkotmánybírósági határozatot akár a jogalkotó, akár – mint jelen esetben – a jogalkalmazó szelektíven,

- megszorítóan alkalmazná, illetve más módon nem érvényesítené megfelelően” [16/2016. (X. 20.) AB határozat, Indokolás [25]; 17/2016. (X. 20.) AB határozat, Indokolás [29]].
- [54] A 21/2019. (VI. 26.) AB határozatban az Alkotmánybíróságnak arról kellett állást foglalnia, hogy a Kúria két eredményes alkotmányjogi panaszt követően, másodszer megismételt eljárása során hozott döntésével az Alaptörvénnyel összhangban értelmezte-e a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdés e) pontját. Abban az ügyben az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy a Ve. szóban forgó szabályának kiterjesztő értelmezése ellentétes az Alaptörvény IX. cikkével, és a Kúria az Alaptörvény 28. cikkét sértően feltételezte, hogy a rendelkezés nem észszerű célt szolgál. Vizsgálata során arra a következtetésre jutott, hogy a Kúria azonos tényállás és azonos jogcím alapján a megismételt eljárásban a korábban megsemmisített végzésével azonos végzést hozott, ami az Alaptörvényt sérti, ezért megsemmisítette a Kúria végzését [21/2019. (VI. 26.) AB határozat, Indokolás [52]].
- [55] 2. A továbbiakban az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy a Kúria a népszavazási kérdés egyértelműségére vonatkozó törvényi rendelkezés értelmezése során előidézett-e alapjogsérelmet. E körben először rögzítette, hogy „[a]z Alaptörvény 28. cikke és XXVIII. cikk (1) bekezdése természetes fogalmi egységet alkotnak. A jogértelmezés Alaptörvényben rögzített elveinek betartása minden kétséget kizáróan részét képezi a tisztességes bírósági eljárásban megvalósuló jogértelmezéssel szemben állított minimális alkotmányos követelményeknek” [23/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [26]; megerősítette: 33/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [29]]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az önkényes bírói jogértelmezés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére vezethet. Az Alkotmánybíróság a jogalkalmazói önkény fennállásából fakadóan azonban csak kivételesen, szigorú feltételek fennállása esetén állapítja meg a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét. Amennyiben a bíróság az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési szabályok figyelmen kívül hagyásával jár el, a jogértelmezési hiba contra constitutionem önkényessé válik [33/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [30]]. Az Alaptörvény 28. cikke a bíróságokra nézve expressis verbis rögzíti az Alaptörvénnyel összhangban lévő, alkotmánykonform értelmezés kötelezettségét. „Az Alaptörvény 28. cikke az alkotmánykonform értelmezés követelményeit a jogszabályok bíróság általi alkalmazása körében határozza meg, mivel azonban a népszavazás a közvetlen hatalomgyakorlás megnyilvánulásaként – főszabályként – jogalkotásra irányul, a Kúria a népszavazási kérdés hitelesítésekor sem tekinthet el ezen alaptörvényi rendelkezés érvényre juttatásától” [33/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [31]].
- [56] 3. A Kúria a támadott végzésben rögzíti, hogy „a feltenni indítványozott kérdés egyértelműsége megítélésénél a korábbiakban a Kúriának volt egy szigorú, szűkítő értelmezése (pl. Knk.IV.37.939/2018/2.), ugyanakkor a népszavazási ügyekben újabban meghozott kúriai határozatok (Knk.IV.40.645/2021/19., Knk.III.40.647/2021/18., Knk.IV.40.648/2021/23., Knk.II.39.058/2022/8.) az egyértelműség kérdését tágabban értelmezve igyekeztek egységesíteni a joggyakorlatot” (támadott végzés, Indokolás [32]). A megsemmisített végzés azonban néhány ügyszám megjelölésén túl nem adott számot arról, hogy mennyiben, hogyan és mely kérdések tekintetében változott meg a kúriai gyakorlat, de az kiderül az indokolásból, hogy az eljáró tanács a Kúria közzétett határozataitól – jogegységi eljárás kezdeményezése nélkül – eltért.
- [57] Azt is leszögezte, hogy az egyértelműség követelményét a szakmai ismeretekkel, szaktudással összefüggésben vizsgálta, ám az nem értelmezhető akként, hogy teljesíthetetlen követelményeket fogalmazzon meg, és egyes tárgyköröket kizárjon a feltehető kérdések köréből. Megállapította, hogy az Alaptörvény alapján a nagykorú választópolgárok a tiltott tárgyköröktől eltekintve minden, a politikai közösséget érintő, az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó ügyben dönthetnek, kompetenciáikat illetően ugyanis az Alaptörvény semmilyen korlátozást nem tartalmaz. Ennek megfelelően az Alaptörvény nem von el a választópolgártól semmilyen kérdést annak komplexitása vagy jelentős hatása miatt.
- [58] A Kúria ennek alapján vezette le azt a doktrínát, amely szerint a feltett kérdés választópolgári egyértelműségének megítélésakor elsősorban a szavak általános, nyelvtanilag elfogadott jelentését kell figyelembe venni, amely alapján megállapítható egy elsődleges, hétköznapi jelentés, ahogy azt egy átlagosan tájékozott választópolgár érti.
- [59] Ezen túlmenően a Kúria a Knk.IV.40.645/2021/19. számú határozatára hivatkozással rögzítette azt is, hogy fontos kiindulópontot jelent a népszavazási kérdéssel érintett jogszabályi rendelkezés és annak fogalmi köre.
- [60] Mindezek alapján a Kúria azt állapította meg, hogy a kérdésben szereplő „tanuló” és „testneveléssel együtt számított heti óraszám” kifejezések jelentései a vonatkozó jogszabályok alapján egyértelműen megállapíthatók. Az NVB határozatában foglalt érveléssel ellentétben nem volt jelentősége az óraszámcsökkentéssel összefüggő komplex járulékos kérdéseknek. A népszavazásra javasolt kérdés megfelel a választópolgári egyértelműség követelményének.

- [61] A Kúria azt is megállapította, hogy a kérdésre adott igen vagy nem válaszok többsége esetére megállapítható a törvény módosításának iránya és tartalma, ezért a jogalkotói egyértelműség követelménye sem sérül.
- [62] A Kúria a támadott végzés indokolásának végén reflektált az Abh.-ban foglalt iránymutatásra is. Ennek körében arra a következtetésre jutott, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvénnyel ellentétesnek tartotta a kompetens választópolgár elvét. A Kúria ezért az erre való utalást mellőzte a támadott végzésből. Azonban álláspontja szerint az Alkotmánybíróság határozatában foglalt alaptörvény-ellenességek kiküszöbölése nem járt a döntés érdemének megváltoztatásával. Az átlagos választópolgár szempontjából is megállapítható, hogy a választópolgári egyértelműség fennáll, mert a szavak általános jelentése alapján, annak elsődleges értelmezéséből kiindulva egyértelműen meghatározható a kérdés jelentése, ezt az elvet pedig az Alkotmánybíróság nem értékelte az Alaptörvénybe ütközőnek.
- [63] 4. Az Alkotmánybíróságnak arra a kérdésre kellett választ adnia, hogy a Kúria az Nsztv. 9. § (1) bekezdése szerinti egyértelműség fogalmának értelmezése és az Abh.-ban foglalt alaptörvény-értelmezés alkalmazása során figyelemmel volt-e az Alaptörvény 28. cikke szerinti szempontokra, vagy olyan mértékben elszakadt a norma szövegétől, ami már az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét okozó önkényes bírói jogértelmezésnek minősül.
- [64] Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria az Alaptörvény 28. cikkében foglaltak ellenére nem vette figyelembe a jogalkotó akaratát a norma értelmezésekor, továbbá burkoltan megtartotta azt az érvelést, ami az Abh. szerint túllép az alkotmánykonform értelmezés keretein. Az Nsztv. 9. § (1) bekezdése szerint a népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni (választópolgári egyértelműség), továbbá a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, milyen jogalkotásra köteles (jogalkotói egyértelműség). A törvényjavaslatához fűzött jogalkotói indokolás szerint a jogalkotói cél az Alkotmánybíróságnak a népszavazási kérdések egyértelműségére vonatkozó gyakorlata törvényi szintre emelése volt. 2012. január 1-jét megelőzően ugyanis az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozott a népszavazási kérdések hitelesítésével kapcsolatos jogorvoslat (kifogás) elbírálása, a hatáskör csak ezt követően került át a Kúriához.
- [65] A fentiek alapján a jogalkotói akarat feltárásához szükséges az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatának figyelembevétele, amelyet a 29/2012. (V. 25.) AB határozat az alábbiak szerint foglalt össze: „az egyértelműség követelménye a népszavazáshoz való jog érvényesülésének garanciája. Az egyértelműség követelménye ebben az összefüggésben azt jelenti, hogy a népszavazásra szánt kérdésnek egyértelműen megválaszolhatónak kell lennie. Ahhoz, hogy a választópolgár a népszavazásra feltett kérdésre egyértelműen tudjon válaszolni, az szükséges, hogy a kérdés világos és kizárólag egyféleképpen értelmezhető legyen, a kérdésre »igen«-nel vagy »nem«-mel lehessen válaszolni (választópolgári egyértelműség). Az eredményes népszavazással hozott döntés az Országgyűlésnek az Alaptörvényben szabályozott törvényalkotási jogkörét korlátozza, mivel az Országgyűlés köteles az eredményes népszavazásból következő döntéseket meghozni. A kérdés egyértelműségének megállapításakor az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kell azt is, hogy a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés – az akkor hatályban lévő jogszabályok szerint – el tudja-e dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, akkor milyen jogalkotásra köteles (jogalkotói egyértelműség)” [29/2012. (V. 25.) AB határozat, Indokolás [29]].
- [66] 5. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria jogértelmezése túlterjeszkedik az egyértelműség fenti fogalmán, amikor kitér az értelmezési kereteket.
- [67] A Kúria a támadott végzésben úgy érvel, hogy noha az Alkotmánybíróság az Alaptörvénnyel ellentétesnek tartotta a kompetens választópolgár elvét, ennek az ügy szakjogi megítélésére nincs kihatása, ugyanis a szavak általános jelentésének fényében történő értelmezést nem tekintette alaptörvény-ellenesnek, ezen értelmezés alkalmazásával pedig az Abh.-val megsemmisített végzésben foglalt következtetés vonható le.
- [68] Az Alkotmánybíróság ezzel szemben arra mutat rá, hogy a Kúria által a támadott végzésben levezetett álláspont tartalmát tekintve egyezik azzal, amit a megsemmisített végzés tartalmazott, és amivel összefüggésben az Abh. megállapította, hogy önkényes. A megsemmisített végzés arra alapítottan változtatta meg az NVB döntését, hogy „[a]z NVB határozatában követett, választópolgári kompetenciahiányt feltételező követelmény [...] nem egyeztethető össze az alkotmányos keretekkel, akkor sem, ha a kérdésegyértelműsége mint a népszavazási-döntés immanens elemén keresztül próbálja meg azt a határozat igazolni” (megsemmisített végzés, Indokolás [38]). Az ügy sarkalatos kérdése az, milyen körülmények között, milyen választópolgár számára tekinthető az Nsztv. 9. § (1) bekezdése szerint egyértelműnek a népszavazásra javasolt kérdés. Az Abh. ezzel kapcsolatosan világos álláspontra helyezkedett: „A kompetens választópolgár elvének bevezetése egyrészt önellentmondást jelent, hiszen a kompetens szó jelentése túlmutat az átlagos tájékozottságon. Az Alkotmánybíróság e tekintetben osztja

az indítványozó azon álláspontját, amely szerint a kompetens szó elsődleges jelentése az általános ismereteken felüli tudást tételez (hozzaértő, szakavatott, jártas értelemben használja a magyar nyelv). Másrészt kiüresíti a népszavazási kérdés egyértelműségének vizsgálatát, amikor lényegében rögzíti, hogy bármely – az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó – népszavazási kérdés tekintetében kompetensnek, hozzáértőnek kell tekinteni a választópolgárokat. Ha elfogadjuk ezt az értelmezést, akkor bármilyen komplex szakkérdés feltehető úgy, hogy arra egyértelmű »igen«-nel vagy »nem«-mel lehessen válaszolni, a nélkül, hogy a kérdést és így az arra adandó válasz hatásait, következményeit teljes mélységében átfogná a választópolgárok tudata” (Abh., Indokolás [41]). Az Alkotmánybíróság szerint tehát a megsemmisített végzésben foglalt – az NVB jogértelmezését felülbíró – jogértelmezéssel szemben az NVB határozatában követett, a választópolgári kompetenciával kapcsolatos követelmény egyeztethető össze az alkotmányos keretekkel. Az Alkotmánybíróság ezzel együtt azt az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből és 28. cikkéből fakadó jogértelmezési követelményt fogalmazta meg, hogy a jogalkalmazó az Nsztv. 9. § (1) bekezdésének alkalmazása során figyelemmel legyen az „egyértelmű” szó értelmezési hatáira, ellenkező esetben alaptörvény-ellenesen tulajdonít a törvényhelynek olyan többletjelentést, amit az nem tartalmaz, és az indokolásból sem olvasható ki, ezért nem felel meg az Alaptörvény 28. cikke szerinti értelmezési mércének.

- [69] A Kúria a támadott végzésben nem tett eleget az Abh.-ban kibontott ezen alkotmányos követelménynek, kiértelmezett alkotmányos tartalomnak. Bár formailag kivonta az érvelésből a kompetens választópolgár elvét, valójában megtartotta az Alkotmánybíróság által korábban alaptörvény-ellenesnek minősített álláspontot. Az az érvelés ugyanis, amely szerint „az átlagos választópolgár szempontjából is megállapítható volt, hogy a választópolgári egyértelműség fennáll”, változatlanul kiterjeszti az egyértelműség fogalmát, azaz továbbra is az Alkotmánybíróság által korábban kifogásolt módon üresíti ki az Nsztv. 9. § (1) bekezdését.
- [70] A Kúria a megsemmisített végzésben az érdemi diskurzus elvére való hivatkozással fejtette ki azt is, hogy „a népszavazás egy folyamat, amelyben megfelelő időt kell biztosítani arra, hogy a kérdést az egyes szereplők magyarázzák, annak hatásaira rámutassanak”, ezért „a kérdés hitelesítése során sem azt kell vizsgálni, hogy a választópolgárok értenék-e a kérdést, és átlátnák annak hatásait, ha most vasárnap lenne a népszavazás, hanem hogy egy intenzív és érdemi kampányidőszakot követően értenék-e azt, és átlátnák-e hatásait” (támadott végzés, Indokolás [48]). Az Alkotmánybíróság ezt a kúriai jogértelmezést is kifejezetten alaptörvény-ellenesnek nyilvánította, megállapítva, hogy ezzel a Kúria jogértelmezése a népszavazási kérdés egyértelműségének idődimenzióját tágítaná ki, áthelyezve az egyértelműség követelményét egy jövőbeli időpontra, azaz a kérdésnek nem kellene ab ovo egyértelműnek lennie a hitelesítéskor, hanem csak a kampányidőszakot követően, a szavazás napján (Abh., Indokolás [43]).
- [71] A Kúria tehát a megismételt eljárás során valójában nem vette figyelembe az Abh.-ban foglalt iránymutatást és a benne kibontott alkotmányos követelményt, kiértelmezett alkotmányos tartalmat, ebből kifolyólag az Abh.-val érintett alaptörvényi rendelkezéseket sem, ami az Alkotmánybíróság fent ismertetett, következetes gyakorlata fényében a bírói döntés alaptörvény-ellenességének megállapításához és megsemmisítéséhez vezet. Ez szükségszerűen következik az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdése szerinti funkcióból, mely szerint az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, továbbá az Abtv. 39. § (1) bekezdéséből, melynek értelmében, ha az Abtv. eltérően nem rendelkezik, az Alkotmánybíróság döntése mindenkire nézve kötelező.
- [72] 6. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúriának az Nsztv. 9. § (1) bekezdéséhez fűzött jogértelmezése figyelmen kívül hagyta az Alaptörvény 28. cikkében meghatározott jogértelmezési szabályokat. Ezzel eloldotta magát a norma szövegétől, tartalmától, lényegében kiüresítette a hitelesítés jogintézményének tartalmi szegmensét, és ezzel a contra legem jogértelmezés egyúttal contra constitutionem önkényessé vált, ami egyben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét okozta. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglaltak szerint megállapította, hogy a Kúria indítvánnyal támadott Knk.II.39.102/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenes, és megsemmisítette azt.
- [73] 7. A konkrét ügyre vonatkoztatva ez azt jelenti, hogy a Kúria eljáró tanácsa azonos tényállás, azonos jogcím alapján a megismételt eljárásban a korábban megsemmisített végzésével azonos végzést nem hozhat. Továbbra is a Kúria feladata tehát az ügy eldöntése és ennek megindokolása az Alkotmánybíróság által meghatározott alkotmányos keretek között. Az indokolás, miként a döntés is, a Kúria sajátja, ezért a rendelkező részben foglalt döntés nem indokolható az Alkotmánybíróság határozatára hivatkozással. Az Alaptörvénnyel összhangban álló döntés meghozatala és ennek megindokolása a Kúria eljáró tanácsának hatáskörén alapuló kötelessége, amit az Alkotmánybíróság nem vehet át tőle. Mindaddig azonban, amíg az érdemi döntés nem áll összhangban

az Alaptörvénnyel, az Alkotmánybíróság – megfelelő indítvány esetén – szintén hatáskörén alapuló kötelessége folytán nem tekinthet el annak megsemmisítésétől.

- [74] 8. Az Alkotmánybíróság felhívja a Kúria figyelmét arra is, hogy megsemmisített végzésében az Alaptörvény hatálybalépése előtti alkotmánybírósági határozatra hivatkozott (megsemmisített végzés, Indokolás [41]). Ez azonban az Alaptörvény negyedik módosítása 19. cikk (2) bekezdése szerint hatályát veszítette. A rendelkezés az 5) cikk előírásának megfelelően beépült az Alaptörvény Záró és vegyes rendelkezéseinek 5. pontjába. Ebből következően egyetlen állami intézmény, így a rendes bíróságok egységes joggyakorlatáért felelős Kúria sem hivatkozhat automatikusan 2012. január 1-je előtti alkotmánybírósági határozatra. Ez alól csak azok az esetek jelentenek kivételt, amikor az Alkotmánybíróság a korábbi határozatot megerősítette. Utóbbi esetben viszont nem az eredeti, hanem a korábbi alkotmánybírósági határozatot az Alaptörvény szövegére és értelmezési előírásaira is figyelemmel lévő megerősítő határozatra kell hivatkozni. Természetesen a rendes bíróságok előtt is nyitva áll a lehetőség arra, hogy az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdésében írtak alapján megvizsgálják, hogy egy korábbi alkotmánybírósági határozat alkalmazható-e az Alaptörvény kontextusában. Megfelelő indítvány esetén azonban az Alkotmánybíróság ezt is felülbíráhatja. Jelen esetben a Kúria ilyen értelmezésének hiányában a felülbírálat fel sem merült.
- [75] 9. Az indítványozó hivatkozott továbbá az Alaptörvény XI. cikk (1) és (2) bekezdésének, XV. cikk (2) és (4) bekezdésének, XVI. cikk (2) és (3) bekezdésének, XX. cikk (1) és (2) bekezdésének, valamint XXIII. cikk (7) bekezdésének sérelmére is. Tekintettel arra, hogy a Kúria Knk.II.39.102/2023/2. számú végzését az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmére tekintettel megsemmisítette, az állandó alkotmánybírósági gyakorlata alapján a megjelölt egyéb alapjog sérelmét már nem vizsgálta.

V.

- [76] Az Alkotmánybíróság a határozat Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdésének második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2024. január 9.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2679/2023.

Dr. Salamon László alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [77] A határozat rendelkező részét támogatom, de eltérő indokolással.
- [78] 1. Értelmezésemben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jog processzuális alapjog, ezért álláspontom szerint az indítványozó tisztességes eljáráshoz való alapjoga nem sérülhet, ha a bírósági eljárásban nem volt fél [hasonlóan lásd a 3027/2024. (I. 12.) AB végzést].
- [79] Tekintettel arra, hogy jelen ügyben az indítványozók nem vettek részt az eljárásban, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelme vonatkozásában az indítványozók érintettsége nézetem szerint nem állapítható meg, és ezen alaptörvényi rendelkezés alapján a Kúria döntése nem semmisíthető meg.
- [80] 2. Ugyanakkor az indítványozók az egyedi ügyben érintettek, mivel az Alaptörvény más rendelkezései vonatkozásában a bírósági eljárás jogait érinti [Abtv. 1. § a) pont], és egyben – álláspontom szerint – az alkotmánybírósági eljárásban is érintettnek minősülnek [Abtv. 27. § bekezdés a) pont], mivel a kifogásolt bírói

döntéssel összefüggésben felmerül az indítványozók Alaptörvény XI. cikk (1)–(2) bekezdésében, valamint XVI. cikk (2)–(3) bekezdésében biztosított alapvető jogainak sérelme.

- [81] Osztom az indítványozóknak ezen alapjogok sérelmét kifejtő érvelését, egyetértve a következtetéssel, miszerint a kezdeményezők feltehető szándéka szerinti kimenetelű érvényes és eredményes népszavazás ezen alapjogok sérelmével járna. Erre tekintettel a Kúria támadott végzésének a megsemmisítését támogatom.

Budapest, 2024. január 9.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó alkotmánybíró különvéleménye

- [82] A többségi határozatot az alábbi okokra tekintettel nem támogattam.
- [83] 1. Kezdetől fogva nem támogattam [lásd például a 20/2017. (VII. 18.) AB határozathoz, illetve a 21/2019. (VI. 26.) AB határozathoz fűzött különvéleményemet], és jelen ügyben is kétségesnek tartom azt a megközelítést, amely szerint a bírói jogértelmezés az eljárás tisztességességének – és az Alaptörvény 28. cikkének – követelményrendszerén belül értékelhető kérdés lenne. A XXVIII. cikk (1) bekezdése alapjogként nem az objektíve vagy az Alkotmánybíróság által alkotmányjogi szempontból helyes eredményt védi a bírósági eljárás során, hanem annak biztosítására hivatott, hogy megfelelő eljárásban, az eljárási garanciákra tekintettel döntsön a bíróság az adott ügyben. Önmagában a téves jogértelmezés tehát nem hozható kapcsolatba az eljárás fair, méltányos, kiegyensúlyozott, „tisztes” jellegével.
- [84] 2. Az indítványozók által hivatkozott további alaptörvényi előírások – úgymint az Alaptörvény XI. cikk (1)–(2) bekezdése, XV. cikk (2) bekezdése, XVI. cikk (2)–(3) bekezdése, valamint XX. cikk (1)–(2) bekezdése – megítélésem szerint nem állnak közvetlen és érdemi összefüggésben a jelen ügygel. A XXIII. cikk (7) bekezdésének a sérelme pedig – a Kúria döntésének a fényében – jelen körülmények között nem értelmezhető.
- [85] 3. Az Alaptörvény negyedik módosításával hatályon kívül helyezett alkotmánybírói határozatok hivatkozhatóságával kapcsolatban utalok a visszakövethetőség követelményét rögzítő 13/2013. (VI. 17.) AB határozatra, amely szerint „az indokolásnak és alkotmányjogi forrásainak [...] a demokratikus jogállamban mindenki számára megismerhetőnek, ellenőrizhetőnek kell lennie, a jogbiztonság igénye az, hogy a döntési megfontolások átláthatóak, követhetőek legyenek. A nyilvános érvelés a döntés indoklásának létalapja” (Indokolás [33]).

Budapest, 2024. január 9.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Az Alkotmánybíróság 4/2024. (I. 25.) AB határozata a Kúria Knk.II.39.103/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Salamon László* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával, valamint *dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria Knk.II.39.103/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

Indokolás

I.

- [1] 1. Az indítványozó1 és az indítványozó2 (együtt: indítványozók) jogi képviselőjük (dr. Sobor Dávid ügyvéd) útján terjesztettek elő alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján, amelyben kérték a Kúria Knk.II.39.103/2023/2. számú végzése (a továbbiakban: támadott végzés) alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítvány szerint a támadott bírói döntés sérti az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdését, XI. cikk (1) és (2) bekezdését, XV. cikk (4) bekezdését, XVI. cikk (2) és (3) bekezdését, XXIII. cikk (7) bekezdését, XXVIII. cikk (1) bekezdését, valamint 28. cikkét.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzménye a következőképpen foglalható össze.
- [3] 1.1. A Nemzeti Választási Bizottság (a továbbiakban: NVB) a Budapesten, 2023. május 9-én hozott, 41/2023. számú határozatával az „Egyetért-e Ön azzal, hogy a helyi tanterv a tanórai foglalkozások időkerete harminc százalékának felhasználásáról rendelkezessen?” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadta. Az NVB határozatának indokolásában rámutatott, hogy a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 9. § (1) bekezdésében foglaltak szerint vizsgálnia kellett a népszavazási egyértelműség követelményének való megfelelést, amely követelmény a hivatkozott törvényi rendelkezés szerint kétirányú: annak a választópolgár és a jogalkotó tekintetében is fenn kell állnia. Ezzel összefüggésben konkrét kúriai végzésekkel alátámasztva hivatkozott a Kúria következetes joggyakorlatára.
- [4] Az NVB határozat szerint a népszavazásra javasolt kérdés lényegi magja komplex köznevelés-szakmai szabályozási területet ölel fel, melynek okán egy átlagosan tájékozott választópolgár számára, szavazatának leadása pillanatában szinte lehetetlen annak felmérése, hogy a kérdés a hatályos szabályozáshoz pontosan milyen változást kíván előidézni, hiszen ahány iskola, annyi helyi tanterv, amelynek teljes körű ismerete nem várható el a választópolgártól. A kérdés alapján nemcsak azzal kellene tisztában lenni a választópolgárnak, hogy a rendelet alapján pontosan mi a tartalma a helyi tantervnek, hanem azzal is, hogy a kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások időkeretének legfeljebb 10%-a hogyan kerül felhasználásra, ezért a kérdés nem egyszerű megítélésű, és mögöttes tartalma miatt nem kizárólag arról szól, hogy a törvényben szereplő 10% 30%-ra módosul.
- [5] Az NVB határozata indokolásának összegzésében kifejtette, hogy noha a kérdés logikailag megválaszolható egyetlen igennel vagy nemmel, valójában azonban a népszavazási kérdéssel érintett törvényi rendelkezésnek a kérdés szerinti megváltoztatása olyan jogkérdésben és fogalmi rendszerben való jártasságot igényel, amellyel csak a közvetlen érintettek, e szakterületen mélyebb ismeretekkel bíró szakemberek rendelkeznek, ezért a kérdés nem felel meg az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében rögzített választópolgári egyértelműség követelményének, így annak hitelesítését az Nsztv. 11. §-ában foglalt jogkörében eljárva megtagadta.
- [6] 1.2. A Kúria a 2023. június 28-án hozott, Knk.II.39.058/2023/2. számú végzésével (a továbbiakban: megsemmisített végzés) az NVB 41/2023. számú határozatát megváltoztatta, és a népszavazási kérdést hitelesítette.
- [7] A Kúria végzésének indokolása szerint az egyértelműség értelmezésére vonatkozóan a gyakorlat nem tekinthető egységesnek, a kérdés egyértelműsége megítélésénél a korábbiakban a Kúriának volt egy szigorú, szűkítő értelmezése, ugyanakkor azonban a népszavazási ügyekben újabban meghozott kúriai határozatok az egyértelműség kérdését tágabban értelmezve igyekeztek egységesíteni.

- [8] A Kúria a megsemmisített végzés indokolásában rögzítette, hogy a népszavazásra feltett kérdés választópolgári egyértelműségének megítélésekor elsősorban a szavak általános, nyelvtanilag elfogadott jelentését kell figyelembe venni, mely alapján megállapítható egy elsődleges, hétköznapi jelentés, ahogyan azt egy átlagosan tájékozott választópolgár érti („elsődleges jelentés elve”).
- [9] A Kúria azt is kifejtette, hogy az Alaptörvény szerint a népszavazáshoz való joggal rendelkező, azaz nagykorú választópolgárok a tiltott tárgykörök kivételétől eltekintve minden, a politikai közösséget érintő, az Országgyűlés mint népképviselői szerv feladat- és hatáskörébe tartozó ügyben dönthetnek, abban a választópolgárt kompetensnek kell tekinteni („kompetens választópolgár alapelve”), és nincs olyan alkotmányos szabály, amely a kérdés – egyértelműséget nem érintő – komplexitása vagy jelentős hatása miatt elvonna tárgyköröket a közvetlen hatalomgyakorlás köréből. Éppen ellenkezőleg: mind a tiltott tárgykörök taxációjából, mind a tág hatásköri meghatározásból, mind pedig az alapjogi jellegből következik, hogy a választópolgárok széles körben dönthetnek népszavazáson keresztül. A Kúria megállapítása szerint az NVB határozatában követett, választópolgári kompetenciával kapcsolatos követelmény ezért nem egyeztethető össze az alkotmányos keretekkel még akkor sem, ha a kérdés egyértelműségén mint a népszavazási döntés immanens elemén keresztül próbálja meg azt a határozat igazolni.
- [10] A Kúria megállapítása szerint a jelen ügyben feltenni kívánt kérdés a kúriai gyakorlatra tekintettel egyértelműen értelmezhető, annak alapvető szabályozását a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) és a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet, vagyis jogszabály tartalmazza.
- [11] Végül a Kúria rámutatott arra is, hogy mind a kommunikációs alapjogok rendszeréből, mind pedig az Nsztv. szabályozásából következik, hogy a népszavazást kampányidőszak előzi meg, melynek során a szabad véleménynyilvánítással élve a politikai közösség egyes szereplői (pártok, a tudományos szféra képviselői, civil szervezetek stb.) kifejtik a kérdéssel kapcsolatos álláspontjukat. Tehát az Alaptörvény IX. cikke és az Nsztv. 1. § (1) bekezdése, illetve 69. §-ának szabályozása alapján a népszavazást a választással hasonló módon szabályozott ötvennapos kampányidőszak előzi meg, amelyből következik, hogy a népszavazás egy folyamat, amelyben megfelelő időt kell biztosítani arra, hogy a kérdést az egyes szereplők magyarázzák, annak hatásaira rámutassanak („érdemi diskurzus alapelve”). A Kúria végzésében kifejtett álláspontja szerint az érdemi diskurzus alapelvéből következik, hogy egyrészt nem lenne alkotmányos, ha a kérdés hitelesítését követően nagyon rövid időn belül tartanák meg a szavazást (nem lenne idő az érdemi diskurzus lefolytatására), és az is következik, hogy a hitelesítés során sem azt kell vizsgálni, hogy a választópolgárok értenék-e a kérdést, és átlátnák-e annak hatásait, ha rövid időn belül lenne a népszavazás, hanem azt, hogy egy intenzív és érdemi kampányidőszakot követően értenék-e, átlátnák-e. A Kúria fentiekre tekintettel az NVB határozatát az Nsztv. 30. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, és a kérdést hitelesítette.
- [12] 2. Az Alkotmánybíróság a 21/2023. (VIII. 7.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh.) megállapította a Kúria végzésének alaptörvény-ellenességét, és megsemmisítette azt.
- [13] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria jogértelmezése túlterjeszkedett az egyértelműség Nsztv. 9. § (1) bekezdésében foglalt fogalmán, amikor kitágította az értelmezési kereteket.
- [14] A kompetens választópolgár elvének bevezetése egyrészt önellentmondást jelent, hiszen a kompetens szó jelentése túlmutat az átlagos tájékozottságon. Kiüresíti a népszavazási kérdés egyértelműségének vizsgálatát, ha bármely – az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó – népszavazási kérdés tekintetében kompetensnek, hozzáértőnek kellene tekinteni a választópolgárokat.
- [15] Ha elfogadjuk ezt az értelmezést, akkor bármilyen komplex szakkérdés feltehető úgy, hogy arra egyértelmű „igen”-nel vagy „nem”-mel lehessen válaszolni, anélkül, hogy a kérdést és így az arra adandó válasz hatásait, következményeit teljes mélységében átfogná a választópolgárok tudata.
- [16] Az érdemi diskurzus Kúria által bevezetett alapelve pedig lényegében azt fogalmazza meg, hogy népszavazási kérdésnek nem kell egyértelműnek lennie a hitelesítéskor, elegendő, ha a választópolgárok a kampányidőszak végén – a kampányban elhangzó tények, érvek, vélemények figyelembevételével – kerülnek a kompetens választó szerepébe, azaz ekkorra fogja át tudatuk a kérdés valódi tartalmát, értelmét.
- [17] Az Abh. mindezek alapján megállapította, hogy a Kúria fenti jogértelmezése a népszavazási kérdés egyértelműségének tartalmi és idődimenzióját tágította ki, egyrészt relativizálva magának a kérdésnek az egyértelműségét, másrészt áthelyezve az egyértelműség követelményét egy jövőbeli időpontra, azaz a kérdésnek nem kell ab ovo egyértelműnek lennie a hitelesítéskor, hanem csak a kampányidőszakot követően, a szavazás napján.

- [18] Az Alkotmánybíróság megállapította azt is, hogy a Kúriának az Nsztv. 9. § (1) bekezdéséhez fűzött jogértelmezése figyelmen kívül hagyta az Alaptörvény 28. cikkében meghatározott jogértelmezési szabályokat. Ezzel eloldotta magát a norma szövegétől, tartalmától, lényegében kiüresítette a hitelesítés jogintézményének tartalmi szegmensét, és ezzel a contra legem jogértelmezés egyúttal contra constitutionem önkényessé vált, ami egyben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét okozta. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria Knk.II.39.058/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenes, és megsemmisítette azt.
- [19] 3. A Kúria Kpk.IV.39.085/2023/3. számú végzésével az Abh. alapján új határozat hozatalára utasította a Kúria eljáró tanácsát, oly módon, hogy az új eljárás során a Kúria eljáró tanácsának igazodnia kell az Nsztv. 9. § (1) bekezdése szerinti választópolgári és a jogalkotói egyértelműség követelményéhez, mégpedig úgy, ahogy azt a Kúria gyakorlata eddig is egységesen értelmezte, s ahogy ez az értelmezés az Abh.-ból is következik.
- [20] A Kúria a megismételt eljárásban meghozott, indítvánnyal támadott végzéssel ismételtlen ügy határozott, hogy a Nemzeti Választási Bizottság 41/2023. számú határozatát megváltoztatja, és az „Egyetért-e Ön azzal, hogy a helyi tanterv a tanórai foglalkozások időkerete harminc százalékának felhasználásáról rendelkezessen?” népszavazási kérdést hitelesíti.
- [21] 4. E döntés ellen az indítványozók nyújtottak be alkotmányjogi panaszt. Eszerint a támadott végzés – annak indokolására figyelemmel – sérti az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdését, XI. cikk (1) és (2) bekezdését, XV. cikk (4) bekezdését, XVI. cikk (2) és (3) bekezdését, XXIII. cikk (7) bekezdését, XXVIII. cikk (1) bekezdését, valamint 28. cikkét.
- [22] Az indítványozók alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként jelölték meg elsőként azt, hogy a Kúria ténylegesen végrehajtotta-e az Abh.-ban foglalt követelményeket, vagy ezt csupán látszólagosan megvalósítva, burkoltan fenntartotta alaptörvény-ellenes következtetéseit.
- [23] Másodszor, hogy sérülhet-e a tanulók – jelen esetben az oktatási intézményben tanuló, kiskorú indítványozó2 – művelődéshez való joga a kérdésben tartott esetleges érvényes és eredményes népszavazás következtében kialakuló szabályozás alapján.
- [24] Harmadszor pedig az indítványozók alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tekintik, hogy a Kúria a népszavazáshoz való jogra való tekintettel értékelte-e a népszavazásra javasolt kérdés hitelesíthetőségét annak fényében, hogy az országos népszavazás milyen viszonyban áll a helyi jelentőségű ügyekkel.
- [25] Az indítványozók álláspontja szerint mindezek a szempontok a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet is okoztak.
- [26] Az indítványozók egymással összefüggésben hivatkoztak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére és 28. cikkére. Ez az alapjogsérelem egyfelől a támadott végzés érdemi tartalmából fakad. A Kúria tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a népszavazásra javasolt kérdés megfelel az egyértelműség követelményének. Ennek során ugyanis nem volt tekintettel arra, hogy az Nkt. egymásra épülő, koherens oktatási és ahhoz igazított követelményrendszert hozott létre, amelyhez társul a felsőoktatási és az azt megelőző felvételi rendszer. A Kúria egyáltalán nem mérlegelte azt, hogy a kérdésben foglalt fűnyíróelv egy finomhangolt rendszer koherenciáját bontaná meg. A kérdés nem fogalmaz meg semmilyen időpontot arra vonatkozóan, hogy a csökkentést mikortól kellene bevezetni, az milyen módon érintené a felmenő rendszert, valamint a tanulmányi és vizsgakövetelmények szabályait. A támadott végzésben foglalt következtetéssel a Kúria megsértette az alkotmánykonform jogértelmezés követelményét.
- [27] Álláspontjuk szerint a Kúria a támadott végzésben csak formálisan vette tudomásul az Abh.-ban foglaltakat, azonban tartalmilag nem változtatott az eredeti – az Alkotmánybíróság említett határozata által megsemmisített – végzésén, és az indítványozók tisztességes eljáráshoz való jogát sértve annak rendelte alá az indokolását, hogy érdemben ugyanazt a döntést hozhassa meg.
- [28] Ez ellentétben áll a 21/2019. (VI. 26.) AB határozatban foglaltakkal, melynek értelmében „a Kúria eljáró tanácsa azonos tényállás, azonos jogcím alapján a megismételt eljárásban a korábban megsemmisített végzésével azonos végzést nem hozhat.” (Indokolás [52])
- [29] Az indítványozók a Kúria jogértelmezésének önkényes voltát abban látják megvalósulni, hogy a támadott végzés csak formálisan hagyta el az Abh.-ban alaptörvény-ellenesnek ítélt „kompetens választópolgár elvét”, azonban tartalmilag továbbra is azt alkalmazta. Táblázatban vetették össze a Kúria választópolgári kompetenciára vonatkozó érvelését a korábbi, az Alkotmánybíróság által megsemmisített végzésében és a jelen panasszal támadott végzésében.
- [30] Ezen összevetéséből az látható, hogy a Kúria a támadott végzésében szó szerint átvette az Alkotmánybíróság által megsemmisített végzésében foglalt érveket azzal kapcsolatban, hogy lényegében bármilyen komplex

kérdésről feltételezni kell, hogy az egyértelmű a választópolgárok számára, kivéve, ha annak kontextus nélkül több lehetséges jelentése lenne. Szintén az összevetésből látható, hogy a Kúria a korábbi, megsemmisített végzésében ezt az érvrendszert az Alkotmánybíróság által alaptörvény-ellenesnek ítélt „kompetens választópolgár elvéből” vezette le. Vagyis a Kúria a megismételt eljárásban ténylegesen nem vetette el az alaptörvény-ellenes érvelést, hanem csak formailag törölte az indokolás szövegéből annak az összefoglaló megjelölését.

- [31] Az indítványozók utalnak arra, hogy az absztrakt jogi fogalmak, dogmatikai alapelvek nem az elnevezésük, hanem tartalmuk révén töltik be szerepüket a jog működésében. Egy alapelv pusztán megnevezése a jogelmélet számára szemantikailag üres fogalomnak minősül. Pusztán a „kompetens választópolgár elvének” a mellőzése nem változtat azon, hogy a Kúria a megismételt döntését ismét a korábban az említett fogalommal jelölt, érdemében alaptörvény-ellenes jogi érvelésre alapozta.
- [32] A Kúria tehát valójában a megismételt eljárásban is az átlagosan lényegesen meghaladó oktatáspolitikai szaktudást tulajdonított a választópolgároknak (a „kompetens választópolgár alapelvét” alkalmazta), amikor a feltett kérdéseket egyértelműnek minősítette. Az indítványozók ezt nemcsak azzal látják igazolhatónak, hogy a Kúria érdemben nem jutott a megsemmisített végzésében foglaltaktól eltérő következtetésre, hanem abból is, hogy végzésében továbbra is olyan oktatás-szaxpolitikai és oktatásszervezési ismeretek meglétét feltételezi az átlagosan tájékozott választópolgárok részéről, amellyel nyilvánvalóan nem rendelkezhetnek, és nem is várható, hogy rendelkezzenek.
- [33] Az indítványozók szerint a jogszabály értelmezése és alkalmazása során a Kúria egy, az Alkotmánybíróság által korábban alkotmányellenesnek ítélt jogi érvelést a gyakorlatába nem vezethet vissza azzal a jelentéktelen módosítással, hogy elhagyja az annak adott korábbi elnevezést, hiszen ezáltal a Kúria megismételt eljárásában nem érvényesülhet az Indítványozóknak – akik az alapügyben is az indítványozók voltak – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt, tisztességes eljáráshoz való alapjoga.
- [34] A Kúria egy köznevelési tárgyú népszavazási kérdésben nem vizsgálta a tanulók művelődéshez való jogának, továbbá az esélyegyenlőség problematikáját, illetve azt sem, hogy a tanulók művelődéshez való jogának csorbulását kiküszöbölendő a szülőknek milyen Alaptörvényből fakadó többletkötelezettségeket kell teljesíteniük, akár gyermekük taníttatásával, akár felügyeletével összefüggésben.
- [35] Mindezek alapján az indítványozók álláspontja szerint a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdése is felmerül, hiszen a Kúria Nsztv. 9. § (1) bekezdéséhez fűzött jogértelmezése figyelmen kívül hagyta az Alaptörvény 28. cikkében meghatározott jogértelmezési szabályokat. Ezzel eloldotta magát a norma szövegétől, tartalmától, lényegében kiüresítette a hitelesítés jogintézményének tartalmi szegmensét, ami egyben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét okozta.
- [36] Az indítvány szerint továbbá a Kúria a jelen köznevelési tárgyú népszavazási kérdésben nem hajtotta végre az Alkotmánybíróság rá vonatkozó előírásait, alaptörvény-ellenes módon nem vizsgálta a tanulók művelődéshez való joga tekintetében felmerülő alapjogi kérdéseket, és nem volt tekintettel a népszavazáshoz való jog alkotmányos szempontjaira sem.
- [37] Az indítványozók az Alaptörvény hatalommegosztás elvét rögzítő C) cikk (1) bekezdésével kapcsolatosan kifejtették, hogy az Nsztv. 9. § (1) bekezdése szerint a népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni, továbbá a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja dönteni, terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, milyen jogalkotásra köteles. E törvényi követelményt figyelmen kívül hagyni nem lehetne, azonban a panaszos szerint a Kúria támadott végzésében foglalt önkényes jogértelmezés pontosan a hivatkozott törvényi rendelkezés kiüresítését eredményezi. A Kúria önkényes jogértelmezést végzett, ami azt eredményezte, hogy a választópolgári egyértelműség esetről esetre való gondos mérlegelését felváltotta egy olyan – az Nsztv. rendelkezéseiből ki nem olvasható – jogi érvelés alkalmazása, amely a választópolgári egyértelműséget – nem létező kompetenciák feltételezésével – akkor is adottnak veszi, ha a választópolgár valójában semmit nem ért a neki feltett kérdésből. A Kúria ezzel alapvetően és közvetlenül vette át a jogalkotás funkcióját az Országgyűléstől az Nsztv. 9. § (1) bekezdésének felülírásával.
- [38] A panasz szerint az indítványozóknak az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésében foglalt népszavazáshoz való jogát sérti az, hogy a Kúria olyan jogértelmezést alkalmaz, amely az Nsztv. egyik feltételét – a választópolgári egyértelműség törvényi követelményét – annak jogalkotói céljától eltérően úgy értelmezi, hogy a rendelkezést kiiktatja, alkalmazhatatlanná teszi. A Kúria a támadott végzésében – bár immár nem ezzel a megnevezéssel hivatkozott rá, de – lényegében átvette a megsemmisített végzéséből az Alkotmánybíróság által alaptörvény-ellenesnek talált „kompetens választópolgár alapelvét”, és ezzel contra constitutionem értelmezés talajára helyezkedett. A támadott döntésben a Kúria a korábbi gyakorlatával szakítva – és immár a 21/2023. (VIII. 7.) AB határozatban foglaltakkal ellentétesen – egyenlőségjelet von a kompetens választópolgár és az átlagosan tájékozott állampolgár között. A Kúria által meghatározott új jogértelmezést, a jelen ügyben feltett kérdésre

alkalmazva azt feltételezi, hogy az átlagosan tájékozott választópolgárok az oktatási-nevelési szakemberekkel azonos módon érteni fogják, hogy:

- a kérdésben szereplő „helyi tanterv” kifejezés pontosan mely oktatási intézmények vonatkozásában használt terminus technicus;
- mit jelent a tanórai foglalkozások időkerete, az mennyi, hol található meg az erre vonatkozó információ;
- konkrétan milyen döntéshozatali mechanizmust fed, és az oktatás megszervezését tekintve milyen következményekkel jár az, ha „a helyi tanterv a tanórai foglalkozások időkerete harminc százalékának felhasználásáról rendelkezhet”;
- hogyan fogja érinteni az ő, illetve a gyermekeik által kapott oktatás tartalmát, minőségét, óraszámát, felvételi, illetve különbözeti vizsgakövetelményeit az, ha az időkeret felhasználása a kérdésben szorgalmazott módon megváltozik;
- az Nkt. és a kapcsolódó alacsonyabb szintű jogszabályok által meghatározott szabályozási keret garanciális szabályai alapján ez az ő, illetve a gyermekük megkezdett tanulmányait érinteni fogja-e (akár a megkezdett tanéven belül, akár a megkezdett tanulmányai során később), avagy az Nkt. 4. § 8. pontjában definiált felmenő rendszer garanciális szabályai miatt őt már nem; és
- hogyan hat ki a kérdés által szorgalmazott átszervezés az egyes tanulók jogaira és megkezdett tanulmányaik eredményességére.

[39] Az Alaptörvény XI. cikk (1) bekezdésében foglalt művelődéshez való joggal kapcsolatosan az indítványozók azt adták elő, hogy az Nkt. 4. §-ában foglalt értelmező rendelkezések között, a 8. pontban található „felmenő rendszer” fogalma alapján az indítványozónak alkotmányos, szerzett joga van arra, hogy a megkezdett tanulmányait az azok megkezdésekor érvényes tanulmányi követelmények szerint fejezze be, ami azt is feltételezi, hogy az oktatási intézmény biztosítja is a számára az ezek teljesítéséhez szükséges ismeretanyagot és kompetenciákat. Ezek alapján látható, hogy a művelődéshez való jog sérelme nem csak absztrakt értelemben, de a konkrétumok szintjén is megjelenik. A támadott végzés indokolása teljesen figyelmen kívül hagyja annak vizsgálatát, hogy a népszavazási kérdésben megfogalmazott tantervi változás érintheti-e az Alaptörvény XI. cikkét.

[40] Az indítványozó édesanya az Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdéséből eredő, a gyermekének adandó nevelés szabad megválasztásához való jogának sérelmére is hivatkozott. Indokolása szerint abban az esetben, ha a támadott döntésben hitelesített népszavazási kérdés által szorgalmazott módon megváltozik a helyi tantervben biztosított eltérési lehetőség a központi, minden Magyarországon tanuló gyermek számára esélyegyenlőséget, egyenlő ismeretek és kompetenciák megszerzésének lehetőségét biztosító tantervtől, azzal a szülők alkotmányos joggyakorlása meghiúsul. Az iskolaválasztás során figyelembe vett szempontjaikat felülírja egy előre nem közölt, kiszámíthatatlan változtatás, mely kétségessé teszi, hogy a gyermekük az iskolájuk által immár jelentős részben a központi tantervtől eltérő tartalommal kialakított pedagógiai program alá vetve képes lesz-e megfelelni a felvételi, az érettségi, illetve az átjárhatóság érvényesüléséhez szükséges feltételeknek. Az indítványozók az Alaptörvény XVI. cikkével összefüggésben továbbá előadták, hogy a Kúria nem értékelt sem a kizárt tárgykörök, sem a választópolgári egyértelműség körében, hogy a kérdés milyen alkotmányjogi összefüggésben áll az Alaptörvény XVI. cikk (3) bekezdése alapján fennálló szülői kötelezettséggel, ezáltal a kérdést érintően egy alkotmányjogi jelentőségű kérdésről nem adott számot a népszavazásra bocsáthatóság vizsgálatakor.

[41] Az indítványozók álláspontja szerint sérül az Alaptörvény XV. cikk (4) bekezdésében meghatározott esélyegyenlőséget és a társadalmi felzárkózást segítő alaptörvényi célkitűzés, hiszen – noha az azonos évfolyam tanulói egymáshoz képest homogén csoportot alkotnak – a helyi tantervek jelentős eltérésének biztosítása következtében a szegényebb sorból érkező vagy egyszerűen szerencsétlenül iskolát választó tanulók lemaradnak, hátrányosabb helyzetbe kerülnek. Az alapvető jogok terén történő társadalmi származás és vagyoni helyzet szerinti különbségtétel ugyanakkor sérti az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdését, amelyet a végzés által hitelesített népszavazási kérdés magában hordoz.

II.

[42] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„C) cikk (1) A magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik.”

„XI. cikk (1) Minden magyar állampolgárnak joga van a művelődéshez.

(2) Magyarország ezt a jogot a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes és kötelező alapfokú, az ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú, valamint a képességei alapján mindenki

számára hozzáférhető felsőfokú oktatással, továbbá az oktatásban részesülők törvényben meghatározottak szerinti anyagi támogatásával biztosítja.”

„XV. cikk (4) Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

„XVI. cikk (1) Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. Magyarország védi a gyermekek születési nemének megfelelő önazonosságához való jogát, és biztosítja a hazánk alkotmányos önazonosságán és keresztény kultúráján alapuló értékrend szerinti nevelést.

(2) A szülőknek joguk van megválasztani a gyermeküknek adandó nevelést.

(3) A szülők kötelesek kiskorú gyermekükről gondoskodni. E kötelezettség magában foglalja gyermekük taníttatását.”

„XXIII. cikk (7) Mindenkinek joga van országos népszavazáson részt venni, aki az országgyűlési képviselők választásán választó. Mindenkinek joga van helyi népszavazáson részt venni, aki a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választó.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

„28. cikk A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

[43] 2. Az Nsztv. érintett rendelkezése:

„9. § (1) A népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni, továbbá a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, milyen jogalkotásra köteles.”

III.

[44] 1. Az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.

[45] 1.1. Az Alkotmánybíróság a panaszt befogadta, mivel az az Abtv.-ben a panasz befogadásával szemben támasztott formai és tartalmi feltételeknek maradéktalanul megfelelt.

[46] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozók jogosultnak és érintettnek tekinthetők. Az Alkotmánybíróság az érintettség vizsgálatánál – az Abh.-ban foglaltakkal egyezően – figyelembe vette azt, hogy a Kúria alkotmányjogi panasszal támadott jogerős végzése országos népszavazásra irányuló kérdést hitelesített, amely hitelesítő döntés a panaszosok indítványban felhívott, Alaptörvényben foglalt jogainak a gyakorlására is kihat. A konkrét esetben az Alkotmánybíróság a 28/2015. (IX. 24.) AB határozatban kidolgozott érintettségi vizsgálat szempontjainak figyelembevételével megállapította, hogy az indítványozók – arra tekintettel, hogy köznevelési intézménnyel jogviszonyban álló általános iskolai tanuló, valamint e kiskorú gyermek édesanyja, így a hitelesített kérdés, illetve az alapján megalkotandó jogszabály az Alaptörvényben foglalt jogaira valamely különös tulajdonságaik következtében van kihatással – érintettnek minősülnek. Az Alkotmánybíróság gyakorlata értelmében a kiskorú indítványozó alapvető jogainak védelme érdekében a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő felléphet {3440/2022. (X. 28.) AB határozat, Indokolás [7]; 3093/2022. (III. 10.) AB végzés, Indokolás [7]}.

[47] Az országos népszavazás kezdeményezési eljárásban az Nsztv. 30. § (1) és (5) bekezdése alapján a Kúria Nemzeti Választási Bizottság határozatát helybenhagyó vagy azt megváltoztató döntése elleni alkotmányjogi panaszt a Kúria döntésének a Magyar Közlönyben történt közzétételétől számított nyolc napon belül lehet benyújtani. A Kúria támadott döntése a Magyar Közlöny 2023. évi 171. számában, 2023. november hó 30. napján került közzétételre, az indítványozók jogi képviselője az alkotmányjogi panaszt 2023. december 8. napján – határidőben – terjesztette elő a Kúrián.

[48] 1.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

- Jelen ügyben a támadott végzés az ügy érdemében hozott döntés, amely ellen a további jogorvoslat a törvény erejénél fogva kizárt [Nsztv. 30. § (1) bekezdés].
- [49] 1.3. A határozott kérelem törvényi feltételeinek vizsgálata körében megállapítható, hogy az indítvány eleget tesz az Abtv. 52. § (1), illetve (1b) bekezdésében foglalt követelményeknek, tartalmazza az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvényben biztosított jogaik sérelmének lényegét, megjelöli a támadott bírói döntést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit és az alaptörvény-ellenesség indokolását, valamint kifejezett kérelmet tartalmaz arra nézve, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a végzés alaptörvény-ellenességét, és semmisítse azt meg, így a határozott kérelem alkotmányos feltételeinek eleget tesz.
- [50] Megállapítja az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozók nem önállóan, hanem az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmével összefüggésben hivatkoztak az Alaptörvény 28. cikkére, amely érvelés az eljárás során kizárólag e vonatkozásban vehető figyelembe [23/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [26]].
- [51] Az Alkotmánybíróság megállapítja ugyanakkor, hogy az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdése nem tartalmaz az indítványozó számára Alaptörvényben biztosított jogot, így e rendelkezésekre alkotmányjogi panasz nem alapítható.
- [52] Az Alaptörvény XV. cikk (4) bekezdése ugyancsak nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot, hanem „állami intézményvédelmi, szabályozási, intézkedési kötelezettségeket rögzít, melynek elsődleges címzettjei állami szervek” {újabbán lásd: 8/2023. (VI. 20.) AB határozat, Indokolás [37]}.
- [53] 1.4. Az Alkotmánybíróság a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában foglalt törvényi feltételeket teljesíti-e.
- [54] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további feltételeként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [55] Az Alkotmánybíróság alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tekintette, hogy a Kúria korábban alaptörvény-ellenesség miatt megsemmisített határozatával azonos tényállás alapján, azonos rendelkező résszel meghozott újabb határozata összhangban van-e az Alaptörvénnyel, illetve annak az Abh. szerinti értelmezésével, vagyis hogy a Kúria ténylegesen végrehajtotta-e az Abh.-ban foglalt követelményeket, vagy ezt csupán látszólagosan megvalósítva, burkoltan fenntartotta-e alaptörvény-ellenes következtetéseit.
- [56] Az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy az alkotmányjogi panaszban foglalt, az Abh.-ban is megfogalmazott állítás – jelesül az, hogy a Kúria döntése kiüresítette az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében meghatározott vizsgálatot – felvetette a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [57] 2. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 31. § (6) bekezdését alkalmazva, külön befogadási eljárás mellőzésével – érdemben bírálta el.

IV.

- [58] Az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint megalapozott.
- [59] 1. Az Alkotmánybíróság a jelen határozatában is szükségesnek ítéli rögzíteni azt, hogy: „a Kúria alkotmányjogi panaszokkal támadott hitelesítő döntésében szereplő kérdés törvényességi szempontú vizsgálata a Kúria kizárólagos hatáskörébe tartozik. Ebből következően az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatja felül a Kúria hitelesítő döntését, abban a törvényességi kérdésben, hogy a hitelesített kérdés az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében foglalt – választói, illetve törvényalkotói – egyértelműség követelményének megfelelt-e. [...] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontjában és az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörében eljárva a bírói döntés alaptörvény-ellenességének a vizsgálatára rendelkezik hatáskörrel.” {28/2015. (IX. 24.) AB határozat, Indokolás [28]; Abh., Indokolás [30]} Az Alkotmánybíróság a következetes gyakorlata szerint: „A kérdés hitelesítése körében – ahogyan a jelen ügyben is – a Kúria döntése, mint bírósági döntés az Alaptörvény 24. § (2) bekezdés d) pontja és az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal támadható meg, de az alkotmányjogi panaszban Alaptörvényben biztosított jog (pl. tisztességes eljáráshoz való jog, népszavazáson való részvétel joga) sérelmére kell hivatkozni” {3195/2014. (VII. 15.) AB végzés, Indokolás [21]; 11/2022. (VI. 2.) AB határozat, Indokolás [15]}.
- [60] Az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, ami a jelen alkotmányjogi panasz eljárásban is irányadó. Fontos rögzíteni, hogy a fentiek alapján az Alkotmánybíróság a jelen ügyben nem azt vizsgálja, hogy a népszavazási kérdés megfelelt-e a választói, illetve jogalkotói egyértelműség követelményének, hanem azt, hogy a Kúria az Alaptörvény rendelkezéseivel összhangban értelmezte-e az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében foglaltakat.

- [61] Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban is, hogy „[a]z Alkotmánybíróság a bíróságok ítéleteit [...] akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény megszabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz” {3119/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [22]; 3031/2016. (II. 23.) AB végzés, Indokolás [19]}. E doktrína értelmében az Alkotmánybíróságnak önmagában arra nincs felhatalmazása, hogy újraértékelje a bíróságok jogszabály-értelmezését, ugyanakkor hatáskörében áll, ezért kötelezettsége azt vizsgálni, hogy a bíróság eleget tett-e az Alkotmánybíróság határozatában foglalt felszólításnak. Az Alkotmánybíróság ezt az álláspontot erősítette meg többek között akkor, amikor megállapította, hogy a Fővárosi Törvényszék nem vette figyelembe az Alaptörvény IX. cikkének a 28/2014. (IX. 29.) AB határozatban lefektetett értelmezési követelményeit {16/2016. (X. 20.), Indokolás [16], [23]–[24]}.
- [62] A 21/2019. (VI. 26.) AB határozatban az Alkotmánybíróságnak arról kellett állást foglalnia, hogy a Kúria két eredményes alkotmányjogi panaszt követően, másodszor megismételt eljárása során hozott döntésével az Alaptörvényvel összhangban értelmezte-e a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 2. § (1) bekezdés e) pontját. Abban az ügyben az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy a Ve. szóban forgó szabályának kiterjesztő értelmezése ellentétes az Alaptörvény IX. cikkével, és a Kúria az Alaptörvény 28. cikkét sértően feltételezte, hogy a rendelkezés nem észszerű célt szolgál. Vizsgálata során arra a következtetésre jutott, hogy a Kúria azonos tényállás és azonos jogcím alapján a megismételt eljárásban a korábban megsemmisített végzésével azonos végzést hozott, ami az Alaptörvényt sérti, ezért megsemmisítette a Kúria végzését {21/2019. (VI. 26.) AB határozat, Indokolás [52]}.
- [63] 2. A továbbiakban az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy a Kúria a népszavazási kérdés egyértelműségére vonatkozó törvényi rendelkezés értelmezése során előidézett-e alapjogsérelmet. E körben először rögzítette, hogy „[a]z Alaptörvény 28. cikke és XXVIII. cikk (1) bekezdése természetes fogalmi egységet alkotnak. A jogértelmezés Alaptörvényben rögzített elveinek betartása minden kétséget kizáróan részét képezi a tisztességes bírói eljárásban megvalósuló jogértelmezéssel szemben állított minimális alkotmányos követelményeknek” {23/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [26]; megerősítette: 33/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [29]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az önkényes bírói jogértelmezés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére vezethet. Az Alkotmánybíróság a jogalkalmazói önkény fennállásából fakadóan azonban csak kivételesen, szigorú feltételek fennállása esetén állapítja meg a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét. Amennyiben a bíróság az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési szabályok figyelmen kívül hagyásával jár el, a jogértelmezési hiba contra constitutionem önkényessé válik {33/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [30]}. Az Alaptörvény 28. cikke a bíróságokra nézve expressis verbis rögzíti az Alaptörvényvel összhangban lévő, alkotmánykonform értelmezés kötelezettségét. „Az Alaptörvény 28. cikke az alkotmánykonform értelmezés követelményeit a jogszabályok bíróság általi alkalmazása körében határozza meg, mivel azonban a népszavazás a közvetlen hatalomgyakorlás megnyilvánulásaként – főszabályként – jogalkotásra irányul, a Kúria a népszavazási kérdés hitelesítésekor sem tekinthet el ezen alaptörvényi rendelkezés érvényre juttatásától” {33/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [31]}.
- [64] 3. A Kúria a támadott végzésben rögzíti, hogy „a kérdés egyértelműsége megítélésénél a korábbiakban a Kúriának volt egy szigorú, szűkítő értelmezése (pl. Knk.IV.37.939/2018/2.), ugyanakkor a népszavazási ügyekben újabban meghozott kúriai határozatok (Knk.IV.40.645/2021/19., Knk.III.40.647/2021/18., Knk.III.40.644/2021/15., Knk.IV.40.648/2021/23., Knk.II.39.058/2022/8.) az egyértelműség kérdését tágabban értelmezve igyekeztek egységesíteni.”
- [65] A megsemmisített végzés azonban néhány ügyszám megjelölésén túl nem adott számot arról, hogy mennyiben, hogyan és mely kérdések tekintetében változott meg a kúriai gyakorlat, de az kiderül az indokolásból, hogy az eljáró tanács a Kúria közzétett határozataitól – jogegységi eljárás kezdeményezése nélkül – eltért.
- [66] A Kúria támadott végzése azt is leszögezte, hogy az eljáró tanács az egyértelműség követelményét a szakmai ismeretekkel, szaktudással összefüggésben vizsgálta, ám az nem értelmezhető akként, hogy teljesíthetetlen követelményeket fogalmazzon meg, és egyes tárgyköröket kizárjon a feltehető kérdések köréből. Megállapította, hogy az Alaptörvény alapján a nagykorú választópolgárok a tiltott tárgyköröktől eltekintve minden, a politikai közösséget érintő, az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó ügyben dönthetnek, kompetenciáikat illetően ugyanis az Alaptörvény semmilyen korlátozást nem tartalmaz. Ennek megfelelően az Alaptörvény nem von el a választópolgártól semmilyen kérdést annak komplexitása vagy jelentős hatása miatt.
- [67] A Kúria ennek alapján vezette le azt a doktrínát, amely szerint a feltett kérdés választópolgári egyértelműségének megítélésekor elsősorban a szavak általános, nyelvtanilag elfogadott jelentését kell figyelembe venni, amely alapján megállapítható egy elsődleges, hétköznapi jelentés, ahogy azt egy átlagosan tájékozott választópolgár érti.

- [68] Ezen túlmenően a Kúria a Knk.IV.40.645/2021/19. számú határozatára hivatkozással rögzítette azt is, hogy fontos kiindulópontot jelent a népszavazási kérdéssel érintett jogszabályi rendelkezés és annak fogalmi köre.
- [69] Mindezek alapján a Kúria azt állapította meg, hogy a kérdésben szereplő „helyi tanterv” és „tanórai foglalkozások” kifejezések jelentései a vonatkozó jogszabályok alapján egyértelműen meghatározhatóak. A népszavazásra javasolt kérdés megfelel a választópolgári egyértelműség követelményének.
- [70] A Kúria azt is megállapította, hogy a kérdésre adott igen vagy nem válaszok többsége esetére megállapítható a törvény módosításának iránya és tartalma, ezért a jogalkotói egyértelműség követelménye sem sérül.
- [71] A Kúria a támadott végzés indokolásának végén reflektált az Abh.-ban foglalt iránymutatásra is. Ennek körében arra a következtetésre jutott, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvénnyel ellentétesnek tartotta a kompetens választópolgár elvét. A Kúria ezért az erre való utalást mellőzte a támadott végzésből. Azonban álláspontja szerint az Alkotmánybíróság határozatában foglalt alaptörvény-ellenességek kiküszöbölése nem járt a döntés érdemének megváltoztatásával. Az átlagos választópolgár szempontjából is megállapítható, hogy a választópolgári egyértelműség fennáll, mert a szavak általános jelentése alapján, annak elsődleges értelmezéséből kiindulva egyértelműen meghatározható a kérdés jelentése, ezt az elvet pedig az Alkotmánybíróság nem értékelte az Alaptörvénybe ütközőnek.
- [72] 4. Az Alkotmánybíróságnak arra a kérdésre kellett választ adnia, hogy a Kúria az Nsztv. 9. § (1) bekezdése szerinti egyértelműség fogalmának értelmezése és az Abh. alkalmazása során figyelemmel volt-e az Alaptörvény 28. cikke szerinti szempontokra, vagy olyan mértékben elszakadt a norma szövegétől, ami már az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét okozó önkényes bírói jogértelmezésnek minősül.
- [73] 5. Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria az Alaptörvény 28. cikkében foglaltak ellenére nem vette figyelembe a jogalkotó akaratát a norma értelmezésekor, továbbá burkoltan megtartotta azt az érvelést, ami az Abh. szerint túllép az Alaptörvénnyel összhangban lévő, alkotmánykonform értelmezés keretein. Az Nsztv. 9. § (1) bekezdése szerint a népszavazásra javasolt kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni (választópolgári egyértelműség), továbbá a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, milyen jogalkotásra köteles (jogalkotói egyértelműség). A törvényjavaslathoz fűzött jogalkotói indokolás szerint a jogalkotói cél az Alkotmánybíróságnak a népszavazási kérdések egyértelműségére vonatkozó gyakorlata törvényi szintre emelése volt. 2012. január 1-jét megelőzően ugyanis az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozott a népszavazási kérdések hitelesítésével kapcsolatos jogorvoslat (kifogás) elbírálása, a hatáskör csak ezt követően került át a Kúriához.
- [74] A fentiek alapján a jogalkotói akarat feltárásához szükséges az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatának figyelembevétele, amelyet a 29/2012. (V. 25.) AB határozat az alábbiak szerint foglalt össze: „az egyértelműség követelménye a népszavazáshoz való jog érvényesülésének garanciája. Az egyértelműség követelménye ebben az összefüggésben azt jelenti, hogy a népszavazásra szánt kérdésnek egyértelműen megválaszolhatóknak kell lennie. Ahhoz, hogy a választópolgár a népszavazásra feltett kérdésre egyértelműen tudjon válaszolni, az szükséges, hogy a kérdés világos és kizárólag egyféleképpen értelmezhető legyen, a kérdésre »igen«-nel vagy »nem«-mel lehessen válaszolni (választópolgári egyértelműség). Az eredményes népszavazással hozott döntés az Országgyűlésnek az Alaptörvényben szabályozott törvényalkotási jogkörét korlátozza, mivel az Országgyűlés köteles az eredményes népszavazásból következő döntéseket meghozni. A kérdés egyértelműségének megállapításakor az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kell azt is, hogy a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés – az akkor hatályban lévő jogszabályok szerint – el tudja-e dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, akkor milyen jogalkotásra köteles (jogalkotói egyértelműség)” [29/2012. (V. 25.) AB határozat, Indokolás [29]].
- [75] 6. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria jogértelmezése túlterjeszkedik az egyértelműség fenti fogalmán, amikor kitér a Kúria értelmezési kereteire.
- [76] A Kúria a támadott végzésben úgy érvel, hogy noha az Alkotmánybíróság az Alaptörvénnyel ellentétesnek tartotta a kompetens választópolgár elvét, ennek az ügy szakjogi megítélésére nincs kihatása, ugyanis a szavak általános jelentésének fényében történő értelmezést nem tekintette alaptörvény-ellenesnek, ezen értelmezés alkalmazásával pedig az Abh.-val megsemmisített végzésben foglalt következtetés vonható le.
- [77] Az Alkotmánybíróság ezzel szemben arra mutat rá, hogy a Kúria által a támadott végzésben levezetett álláspont tartalmát tekintve egyezik azzal, amit a korábbi végzés tartalmazott. Az ügy sarkalatos kérdése az, milyen körülmények között, milyen választópolgár számára tekinthető az Nsztv. 9. § (1) bekezdése szerint egyértelműnek a népszavazásra javasolt kérdés. Az Abh. ezzel kapcsolatosan világos álláspontra helyezkedett: „A kompetens választópolgár elvének bevezetése egyrészt önellentmondást jelent, hiszen a kompetens szó jelentése túlmutat

az átlagos tájékozottságon. Az Alkotmánybíróság e tekintetben osztja az indítványozó azon álláspontját, amely szerint a kompetens szó elsődleges jelentése az általános ismereteken felüli tudást tételez (hozzáértő, szakavatott, jártas értelemben használja a magyar nyelv). Másrészt kiüresíti a népszavazási kérdés egyértelműségének vizsgálatát, amikor lényegében rögzíti, hogy bármely – az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó – népszavazási kérdés tekintetében kompetensnek, hozzáértőnek kell tekinteni a választópolgárokat. Ha elfogadjuk ezt az értelmezést, akkor bármilyen komplex szakkérdés feltehető úgy, hogy arra egyértelmű »igen«-nel vagy »nem«-mel lehessen válaszolni, a nélkül, hogy a kérdést és így az arra adandó válasz hatásait, következményeit teljes mélységében átfogná a választópolgárok tudata” (Abh., Indokolás [41]). Az Alkotmánybíróság tehát azt az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből és 28. cikkéből fakadó jogértelmezési követelményt fogalmazta meg, hogy a jogalkalmazó az Nsztv. 9. § (1) bekezdésének alkalmazása során figyelemmel legyen az „egyértelmű” szó értelmezési hatáira, ellenkező esetben alaptörvény-ellenesen tulajdonít a törvényhelynek olyan többletjelentést, amit az nem tartalmaz, és az indokolásból sem olvasható ki, ezért nem felel meg az Alaptörvény 28. cikke szerinti értelmezési mércének.

- [78] A Kúria a támadott végzésben nem tett eleget az Abh.-ban kibontott ezen alkotmányos követelménynek, kiértelmezett alkotmányos tartalomnak. Bár formailag kivonta az érvelésből a kompetens választópolgár elvét, valójában megtartotta az Alkotmánybíróság által korábban alaptörvény-ellenesnek minősített álláspontot. Az az érvelés ugyanis, amely szerint „az átlagos választópolgár szempontjából is megállapítható volt, hogy a választópolgári egyértelműség fennáll”, változatlanul kiterjeszti az egyértelműség fogalmát, azaz továbbra is az Alkotmánybíróság által korábban kifogásolt módon üresíti ki az Nsztv. 9. § (1) bekezdését.
- [79] 7. A Kúria támadott végzése azért sem felel meg az Abh.-ban kibontott alkotmányos követelménynek, kiértelmezett alkotmányos tartalomnak, tehát az Abh.-val érintett alaptörvényi rendelkezéseknek, mivel a megsemmisített végzés rendelkező része azon alapult, hogy „[a]z NVB határozatában követett, választópolgári kompetenciával kapcsolatos követelmény [...] nem egyeztethető össze az alkotmányos keretekkel.” (Megsemmisített végzés [28])
- [80] Ezzel a jogértelmezéssel szemben az Alkotmánybíróság az Abh.-ban kifejezetten azt állapította meg, hogy éppen a Kúria által a kompetens választópolgár elvének bevezetése alaptörvény-ellenes, mivel egyrészt önellentmondást jelent, másrészt kiüresíti a népszavazási kérdés egyértelműségének vizsgálatát, amikor lényegében rögzíti, hogy bármely – az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó – népszavazási kérdés tekintetében kompetensnek, hozzáértőnek kell tekinteni a választópolgárokat.
- [81] Az Abh. szerint a Kúria jogértelmezése alapján bármilyen komplex szakkérdés feltehető lenne úgy, hogy arra egyértelmű „igen”-nel vagy „nem”-mel lehessen válaszolni, anélkül, hogy a kérdést és így az arra adandó válasz hatásait, következményeit teljes mélységében átfogná a választópolgárok tudata.
- [82] Az Abh. tehát azt állapította meg, hogy a Kúria végzésében foglalt – az NVB jogértelmezését felülbíró – jogértelmezéssel szemben az NVB határozatában követett, választópolgári kompetenciával kapcsolatos követelmény egyeztethető össze az alkotmányos keretekkel.
- [83] A Kúria támadott végzésének rendelkező része azonban továbbra is azon alapul, hogy „[a]z NVB határozatában követett, választópolgári kompetenciával kapcsolatos követelmény [...] nem egyeztethető össze az alkotmányos keretekkel” (támadott végzés [30]).
- [84] Erre tekintettel a Kúria támadott végzése továbbra sem egyeztethető össze az Alaptörvénnyel. Az Alkotmánybíróság továbbra is az NVB határozatában követett jogértelmezést tekinti alaptörvény-konformnak.
- [85] Az Alkotmánybíróság ezért osztja az indítványozók álláspontját, hogy a támadott végzésben a Kúria érdemben továbbra is az Alkotmánybíróság által megsemmisített végzésében foglalt jogértelmezésére alapozta a döntését. A Kúria a megismételt eljárásban ténylegesen nem vetette el az alaptörvény-ellenes érvelést, hanem csak törölte az indokolás szövegéből annak az összefoglaló megjelöléseit.
- [86] A Kúria megsemmisített végzése továbbá azon a jogértelmezésen alapult, hogy – az NVB jogértelmezésével szemben – „a hitelesítés során sem azt kell vizsgálni, hogy a választópolgárok értenék-e a kérdést, és átlátnak annak hatásait, ha rövid határidőn belül lenne a népszavazás, hanem hogy egy intenzív, és érdemi kampányidőszakot követően értenék-e, átlátnak-e.”
- [87] Az Abh. ugyanakkor ezt a kúriai jogértelmezést is kifejezetten alaptörvény-ellenesnek nyilvánította, megállapítva, hogy ezzel a Kúria jogértelmezése a népszavazási kérdés egyértelműségének idődimenzióját tágítaná ki, áthelyezve az egyértelműség követelményét egy jövőbeli időpontra, azaz a kérdésnek nem kellene ab ovo egyértelműnek lennie a hitelesítéskor, hanem csak a kampányidőszakot követően, a szavazás napján (Abh., Indokolás [42]).
- [88] A Kúria jelen panasszal támadott végzése ugyan ezt a kitélt szövegszerűen már nem tartalmazza, ugyanakkor érdemben továbbra is a megsemmisített végzésében foglalt, alaptörvény-ellenes jogértelmezéséből levont

következtetésre jut. A Kúria ugyanis továbbra is egyértelműnek tekinti a kérdést annak ellenére, hogy a megsemmisített végzésben implicite elismerte, hogy a hitelesítés pillanatában a kérdés még nem volt egyértelmű, de az NVB azért sértette meg az Nsztv. 9. § (1) bekezdése szerinti egyértelműség követelményét, mert nem tágitotta ki a népszavazási kérdés egyértelműségének idődimenzióját.

- [89] A Kúria tehát csak formálisan törölte ezt az alaptörvény-ellenes érvet a döntéséből, de érdemben nem jutott a megsemmisített végzésében foglaltaktól eltérő, az Abh.-ban kibontott alkotmányos követelménynek, kiértelmezett alkotmányos tartalomnak, tehát az Abh.-val érintett alaptörvényi rendelkezéseknek megfelelő, alaptörvény-konform következtetésre.
- [90] Nem elegendő ugyanis az alaptörvény-ellenes jogértelmezést csupán formálisan törölni a döntésből, hanem annak következtetéseit is hozzá kell igazítani az alaptörvény-konform jogértelmezéshez.
- [91] Mivel az Alkotmánybíróság az Abh.-ban – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével, valamint 28. cikkével összefüggésben – azt állapította meg, hogy a Kúria azon jogértelmezése, amely alapján az NVB határozatát megváltoztatta, alaptörvény-ellenes, így ezzel azt is megállapította, hogy az NVB jogértelmezése tekintendő alaptörvény-konformnak, az NVB határozat megváltoztatásának jogcíme pedig a konkrét ügyben alaptörvény-ellenes jogértelmezésen alapult.
- [92] A Kúria tehát nem vette megfelelően figyelembe az Alkotmánybíróságnak az Abh.-ban kibontott alkotmányos követelményeket, kiértelmezett alkotmányos tartalmat, ezért a támadott végzés az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése, valamint azzal összefüggésben az Alaptörvény 28. cikke rendelkezéseinek nem felel meg. A bíróság nem hagyhatja figyelmen kívül, nem alkalmazhatja szelektíven vagy megszorítóan az Alaptörvény egyes rendelkezéseit, illetve azok kötelező erővel bíró alkotmánybírósági értelmezését {3/2017. (II. 25.) AB határozat, Indokolás [21]}.
- [93] 8. Az Alkotmánybíróság alkotmányos jogrendben betöltött szerepe elkülönül a bíróságok, különösen is a Kúria szerepétől. Az Alaptörvény által elsőként említett Alkotmánybíróság feladata és felelőssége az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének ellátása mint e védelem legfőbb szerve. E védelemben az Alaptörvény szerint felállított jogállami szervezetrendszer további elemei, így a bíróságok is részt vesznek. A bíróságok feladata az Alaptörvény 25. cikke szerint az igazságszolgáltatás, mindazonáltal az előzőekből és az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdéséből következő módon – amely szerint az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek – az igazságszolgáltatás során kötelesek figyelembe venni az Alaptörvényt és annak autentikus értelmezését, ahogy azt a védelmére hivatott legfőbb szerv, az Alkotmánybíróság meghatározta {3/2017. (II. 25.) AB határozat, Indokolás [20]}.
- [94] Az Alkotmánybíróság jelen ügy kapcsán is kiemeli: nem tartozik a bíróságok mérlegelési körébe, hogy érvényt szereznek-e „az Alaptörvény 24. cikke (1) bekezdésében foglaltaknak, amely szerint »Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve«. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza: az Alaptörvény e cikke mérlegelést nem tűrően az Alkotmánybíróság kötelezettségévé teszi, hogy az Alaptörvénybe ütköző bírósági döntést megsemmisítse és ezáltal is érvényt szerezzen az Alaptörvény normahierarchiában betöltött legfőbb szerepének. Ezt az alkotmányos rendben betöltött kiemelkedő szerepet bontja ki az Abtv., mint sarkalatos törvény 39. § (1) bekezdése, amely az alkotmánybírósági határozat mindenkire nézve kötelező erejét állapítja meg. Ezt vonná kétségbe az, ha az alkotmánybírósági határozatot akár a jogalkotó, akár – mint jelen esetben – a jogalkalmazó szelektíven, megszorítóan alkalmazná, illetve más módon nem érvényesítené megfelelően” {3310/2018. (X. 16.) AB határozat, Indokolás [55]; 3/2017. (II. 21.) AB határozat, Indokolás [27]; 16/2016. (X. 20.) AB határozat, Indokolás [25]; 17/2016. (X. 20.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [95] 9. Az Alkotmánybíróság a jelen határozatában is szükségesnek ítéli rögzíteni azt, hogy: „a Kúria alkotmányjogi panaszokkal támadott hitelesítő döntésében szereplő kérdés törvényességi szempontú vizsgálata a Kúria kizárólagos hatáskörébe tartozik. Ebből következően az Alkotmánybíróság nem vizsgálhatja felül a Kúria hitelesítő döntését, abban a törvényességi kérdésben, hogy a hitelesített kérdés az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében foglalt – választói, illetve törvényalkotói – egyértelműség követelményének megfelelt-e. [...] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontjában és az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörében eljárva a bírói döntés alaptörvény-ellenességének a vizsgálatára rendelkezik hatáskörrel.” {Abh., Indokolás [28]} Az Alkotmánybíróság a következetes gyakorlata szerint: „[a] kérdés hitelesítése körében – ahogyan a jelen ügyben is – a Kúria döntése, mint bírósági döntés az Alaptörvény 24. § (2) bekezdés d) pontja és az Abtv. 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal támadható meg, de az alkotmányjogi panasznak Alaptörvényben biztosított jog (pl. tisztességes eljáráshoz való jog, népszavazáson való részvétel joga) sérelmére kell hivatkoznia [...]” {3195/2014. (VII. 15.) AB végzés, Indokolás [21]; 11/2022. (VI. 2.) AB határozat, Indokolás [15]}

- [96] Az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, ami a jelen alkotmányjogi panaszeljáráásban is irányadó. Fontos rögzíteni, hogy a fentiek alapján az Alkotmánybíróság a jelen ügyben nem azt vizsgálta, hogy a népszavazási kérdés megfelelt-e a választói, illetve jogalkotói egyértelműség követelményének, hanem azt, hogy a Kúria az Alaptörvény rendelkezéseivel összhangban értelmezte-e az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében foglaltakat.
- [97] Tekintettel arra, hogy a Kúria ugyanazon eljáró tanácsa azonos tényállás és azonos jogcím alapján a megismételt eljárásban a korábban megsemmisített végzésével lényegében azonos végzést hozott, ezzel a Kúria figyelmen kívül hagyta az Abh.-ban kibontott alkotmányos követelményeket, kiértelmezett alkotmányos tartalmat, hiszen érdemi tartalmi változtatás nélkül – csupán az Abh.-ban nevesített „alapelvek” elnevezéseit törölve – továbbra is az egyszer már alaptörvény-ellenesnek ítélt jogi érvelésre alapozta döntését.
- [98] Erre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az újabb végzés továbbra is túllépi a rendes bíróságok hatáskörét, önkényes, visszaélés a bírói függetlenséggel, ezért megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjogot.
- [99] 10. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria eljáró tanácsának Knk.II.39.103/2023/2. számú végzésének az Nsztv. 9. § (1) bekezdéséhez fűzött jogértelmezése figyelmen kívül hagyta az Alaptörvény 28. cikkében meghatározott jogértelmezési szabályokat. Ezzel eloldotta magát a norma szövegétől, tartalmától, lényegében kiüresítette a hitelesítés jogintézményének tartalmi szegmensét, és ezzel a contra legem jogértelmezés egyúttal contra constitutionem önkényessé vált, ami egyben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét okozta. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság a rendelkező részben foglaltak szerint megállapította, hogy a Kúria indítvánnyal támadott Knk.II.39.103/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenes, és megsemmisítette azt.
- [100] 11. A konkrét ügyre vonatkoztatva ez azt jelenti, hogy a Kúria eljáró tanácsa azonos tényállás, vagyis ugyanazon népszavazási kérdés esetén azonos jogcím alapján a megismételt eljárásban a megsemmisített végzessel azonos végzést nem hozhat. Ugyanakkor továbbra is a Kúria feladata az NVB határozatával szembeni felülvizsgálati kérelem elbírálásának ügyében való döntés meghozatala, és ennek megindokolása az Alkotmánybíróság által meghatározott alkotmányos keretek között. Az indoklás és maga a döntés is, a Kúria sajátja. Az Alaptörvénnyel összhangban álló döntés meghozatala és ennek megindokolása a Kúria eljáró tanácsának hatáskörén alapuló kötelessége, amit az Alkotmánybíróság nem vehet át tőle. Mindaddig azonban, amíg az érdemi döntés nem áll összhangban az Alaptörvénnyel, az Alkotmánybíróság – megfelelő indítvány esetén – szintén hatáskörén alapuló kötelessége folytán nem tekinthet el annak megsemmisítésétől [21/2019. (VI. 26.) AB határozat, Indokolás [52]].
- [101] 12. Az Alkotmánybíróság felhívja a Kúria figyelmét arra is, hogy megsemmisített végzésében az Alaptörvény hatálybalépése előtti alkotmánybírósági határozatra hivatkozott. Ez azonban az Alaptörvény negyedik módosítása 19. cikk (2) bekezdése szerint hatályát veszítette. A rendelkezés az S) cikk előírásának megfelelően beépült az Alaptörvény Záró és vegyes rendelkezéseinek 5. pontjába. Ebből következően egyetlen állami intézmény, így a rendes bíróságok egységes joggyakorlataért felelős Kúria sem hivatkozhat automatikusan 2012. január 1-je előtti alkotmánybírósági határozatra. Ez alól csak azok az esetek jelentenek kivételt, amikor az Alkotmánybíróság a korábbi határozatot megerősítette. Utóbbi esetben viszont nem az eredeti, hanem a korábbi alkotmánybírósági határozatot az Alaptörvény szövegére és értelmezési előírásaira is figyelemmel levő megerősítő határozatra kell hivatkozni. Természetesen a rendes bíróságok előtt is nyitva áll a lehetőség arra, hogy az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdésében írtak alapján, megvizsgálják, hogy egy korábbi alkotmánybírósági határozat alkalmazható-e az Alaptörvény kontextusában. Megfelelő indítvány esetén azonban az Alkotmánybíróság ezt is felülbíráhatja [21/2019. (VI. 26.) AB határozat, Indokolás [52]]. Jelen esetben a Kúria ilyen értelmezésének hiányában a felülbírálat fel sem merült.
- [102] 13. Az indítványozó hivatkozott továbbá az Alaptörvény XI. cikk (1) és (2) bekezdésére, XVI. cikk (2) és (3) bekezdésére, valamint XXIII. cikk (7) bekezdésére. Tekintettel arra, hogy a Kúria Knk.II.39.103/2023/2. számú végzését az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmére tekintettel megsemmisítette, az állandó alkotmánybírósági gyakorlata alapján a megjelölt egyéb alapjogok sérelmét már nem vizsgálta.

V.

- [103] Az Alkotmánybíróság a határozat Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdésének második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2024. január 9.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2680/2023.

Dr. Salamon László alkotmánybíró párhuzamos indokolása

- [104] A határozat rendelkező részét támogatom, de eltérő indokolással.
- [105] 1. Értelmezésemben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jog processzuális alapjog, ezért álláspontom szerint az indítványozó tisztességes eljáráshoz való alapjoga nem sérülhet, ha a bírósági eljárásban nem volt fél [hasonlóan ld. a 3027/2024. (I. 12.) AB végzést].
- [106] Tekintettel arra, hogy jelen ügyben az indítványozók nem vettek részt az eljárásban, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelme vonatkozásában az indítványozók érintettsége nézetem szerint nem állapítható meg, és ezen alaptörvényi rendelkezés alapján a Kúria döntése nem semmisíthető meg.
- [107] 2. Ugyanakkor az indítványozók az egyedi ügyben érintettek, mivel az Alaptörvény más rendelkezései vonatkozásában a bírósági eljárás jogaikat érinti [Abtv. 1. § a) pont], és egyben – álláspontom szerint – az alkotmánybírósági eljárásban is érintettek minősülnek [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], mivel a kifogásolt bírói döntéssel összefüggésben felmerül az indítványozók Alaptörvény XI. cikk (1)–(2) bekezdésében, valamint XVI. cikk (2)–(3) bekezdésében biztosított alapvető jogainak sérelme.
- [108] Osztom az indítványozóknak ezen alapjogok sérelmét kifejtő érvelését, egyetértve a következtetéssel, miszerint a kezdeményezők feltehető szándéka szerinti kimenetelű érvényes és eredményes népszavazás ezen alapjogok sérelmével járna. Erre tekintettel a Kúria támadott végzésének a megsemmisítését támogatom.

Budapest, 2024. január 9.

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó alkotmánybíró különvéleménye

- [109] A többségi határozatot az alábbi okokra tekintettel nem támogattam.
- [110] 1. Kezdetől fogva nem támogattam [lásd például a 20/2017. (VII. 18.) AB határozathoz, illetve a 21/2019. (VI. 26.) AB határozathoz fűzött különvéleményemet], és jelen ügyben is kétségesnek tartom azt a megközelítést, amely szerint a bírói jogértelmezés az eljárás tisztességességének – és az Alaptörvény 28. cikkének – követelményrendszerén belül értékelhető kérdés lenne. A XXVIII. cikk (1) bekezdése alapjogként nem az objektíve vagy az Alkotmánybíróság által alkotmányjogi szempontból helyes eredményt védi a bírósági eljárás során, hanem annak biztosítására hivatott, hogy megfelelő eljárásban, az eljárási garanciákra tekintettel döntsön a bíróság

az adott ügyben. Önmagában a téves jogértelmezés tehát nem hozható kapcsolatba az eljárás fair, méltányos, kiegyensúlyozott, „tisztességes” jellegével.

- [111] 2. Az indítványozók által hivatkozott további alaptörvényi előírások közül az Alaptörvény XI. cikk (1)–(2) bekezdése, valamint a XVI. cikk (2)–(3) bekezdése megítélésem szerint nem állnak közvetlen és érdemi összefüggésben a jelen ügygel. A XXIII. cikk (7) bekezdésének a sérelme pedig – a Kúria döntésének a fényében – jelen körülmények között nem értelmezhető.
- [112] 3. Az Alaptörvény negyedik módosításával hatályon kívül helyezett alkotmánybírószámi határozatok hivatkozhatóságával kapcsolatban utalok a visszakövethetőség követelményét rögzítő 13/2013. (VI. 17.) AB határozatra, amely szerint „az indokolásnak és alkotmányjogi forrásainak [...] a demokratikus jogállamban mindenki számára megismerhetőnek, ellenőrizhetőnek kell lennie, a jogbiztonság igénye az, hogy a döntési megfontolások átláthatóak, követhetőek legyenek. A nyilvános érvelés a döntés indoklásának létalapja” (Indokolás [33]).

Budapest, 2024. január 9.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

IX. Határozatok Tára

A köztársasági elnök 6/2024. (I. 25.) KE határozata bírák kinevezéséről

Az Alaptörvény 9. cikk (3) bekezdés k) pontja, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 3. § (2) bekezdése és 23. § (1) bekezdése alapján – az Országos Bírósági Hivatal elnökének javaslatára –

dr. Bedő Saroltát,
dr. Harikné dr. Havasi Beátát,
dr. Jeney Lászlót és
dr. Varga László Bánkot

a 2024. február 1. napjától 2027. január 31. napjáig terjedő időtartamra bírónak kinevezem.

Budapest, 2024. január 15.

Novák Katalin s. k.,
köztársasági elnök

SP ügyszám: SP/128-2/2024

A köztársasági elnök 7/2024. (I. 25.) KE határozata bírák felmentéséről

- Az Alaptörvény 9. cikk (3) bekezdés k) pontja, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 89. § c) pontja és 90. § a) pontja alapján – az Országos Bírósági Hivatal elnökének javaslatára – lemondására tekintettel *dr. Németh Helént* 2024. február 21-ei hatállyal bírói tisztségéből felmentem.
- Az Alaptörvény 9. cikk (3) bekezdés k) pontja, valamint a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 89. § c) pontja és 90. § h) pont hb) alpontja alapján – az Országos Bírósági Hivatal elnökének javaslatára – nyugállományba helyezés iránti kérelmére tekintettel *dr. Vitai Erzsébetet* 2024. június 30-ai hatállyal bírói tisztségéből felmentem.

Budapest, 2024. január 15.

Novák Katalin s. k.,
köztársasági elnök

SP ügyszám: SP/129-2/2024

**A köztársasági elnök 8/2024. (I. 25.) KE határozata
dandártábornok rendfokozatba történő kinevezésről**

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés e) pontja, valamint a Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló 2020. évi CXXX. törvény 27. § (1) bekezdése és 131. § (3) bekezdése alapján – a pénzügyminiszter javaslatára – *dr. Domokos Ferenc* pénzügyőr ezredest 2024. január 26-ai hatállyal pénzügyőr dandártábornok rendfokozatba kinevezem.

Budapest, 2024. január 15.

Novák Katalin s. k.,
köztársasági elnök

Ellenjegyzem:

Budapest, 2024. január 19.

Varga Mihály s. k.,
pénzügyminiszter

SP ügyszám: SP/125-2/2024

**A Kormány 1011/2024. (I. 25.) Korm. határozata
a Magyarország projektjavaslatainak az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz 2023. évi CEF2
harmadik pályázati kiírására történő benyújtásáról és a Magyarország projektjavaslatainak az Európai
Hálózatfinanszírozási Eszköz 2021. évi CEF2 Alternatív üzemanyagtöltő infrastruktúra fejlesztése ötödik
körös pályázati kiírására történő benyújtásáról szóló 1469/2023. (X. 31.) Korm. határozat módosításáról**

1. A Kormány az Európai Hálózatfinanszírozási Eszközből származó források felhasználásáról szóló 75/2016. (IV. 5.) Korm. rendelet 4. § (1) bekezdése alapján
  - a) jóváhagyja az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz 2023. évi harmadik pályázati kiírására benyújtásra javasolt projektjavaslatokat, az 1. melléklet szerint;
  - b) felhívja az építési és közlekedési minisztert, hogy gondoskodjon az 1. mellékletben foglalt táblázat 2–8. sora szerinti projektjavaslatoknak az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz 2023. évi harmadik pályázati kiírására történő benyújtásáról;
Felelős: építési és közlekedési miniszter
Határidő: 2024. január 30.
  - c) felhívja az építési és közlekedési minisztert, hogy – az Európai Bizottság projektjavaslatokat támogató döntése esetén – készítse előterjesztést a Kormány részére a szükségessé vált feladatokról, valamint a projektjavaslatok teljes körű megvalósításához szükséges források biztosításáról;
Felelős: építési és közlekedési miniszter
Határidő: folyamatos
  - d) felhívja az építési és közlekedési minisztert, hogy az 1. melléklet szerinti projektjavaslatok vonatkozásában gondoskodjon az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz létrehozásáról, valamint az 1316/2013/EU és a 283/2014/EU rendelet hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2021. július 7-i (EU) 2021/1153 európai parlamenti és tanácsi rendelet 11. cikk (6) bekezdése szerint szükséges tagállami hozzájáruló nyilatkozatok kiállításáról.
Felelős: építési és közlekedési miniszter
Határidő: 2024. január 30.
2. A Magyarország projektjavaslatainak az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz 2021. évi CEF2 Alternatív üzemanyagtöltő infrastruktúra fejlesztése ötödik körös pályázati kiírására történő benyújtásáról szóló 1469/2023. (X. 31.) Korm. határozat 1. melléklete a 2. melléklet szerint módosul.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet az 1011/2024. (I. 25.) Korm. határozathoz

Sorszám	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1.	Kapcsolódó program megnevezése	Projektjavaslat megnevezése	Támogatást igénylő neve Koordinátor Kedvezményezett/ Kedvezményezett	Társkezdményezett	Projektjavaslat tervezett költsége (nettó, forint)	Projektjavaslat tervezett összköltsége (bruttó, forint)	Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz terhére biztosítandó támogatás tervezett összege (nettó, forint)	Hazai költségvetési támogatás tervezett összege (forint)	Saját erő (forint)	Projektjavaslat rövid bemutatása
2.	Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz	Budapest-Kelenföld–Ferencváros vasútvonalszakasz kapacitásbővítésének építési munkái (Déli körvasút II. ütem)	Építési és Közlekedési Minisztérium (a továbbiakban: ÉKM)	–	182 382 260 145	231 625 470 384	155 024 921 123	76 600 549 261	0	<p>A Déli Körvasút projekt célja a vasútvonalon szűk keresztmetszetként jelentkező Kelenföld–Ferencváros vonalszakasz kapacitásbővítése, új városi kapcsolatok kialakítása új megállóhelyek létesítésével (Nádorkert, a Közvágóhid és a Népliget térségében új megállók) a vasút városi-elővárosi közlekedésben betöltött szerepének erősítése, a vonalszakasz átjárhatósági feltételeket teljesítő fejlesztésével.</p> <p>A Ferencváros–Kelenföld vasútvonal jelenleg kétvágányú, villamosított, a megengedett sebesség 80 km/h, a tengelyterhelés 210 kN. A beruházás keretében városi környezetben nemcsak a vágányok bővítése, hanem a meglévő vágányok és műtárgyak átépítése is megtörténik a mintegy 3690 m hosszúságú beavatkozással érintett vonalszakaszon, melyből 1950 m hosszon háromvágányú, 1730 m hosszon négyvágányú (összesen cca. 6920 m hosszban új vágány), villamosított pálya áll elő. Az engedélyezett sebesség 80/100 km/h, a tengelyterhelés 225 kN lesz.</p> <p>A vasút mentén több mint 5 km hosszú új vasbeton támfal épül, amelynek megtámasztása mellett megtörténik a vasúti töltés szélesítése, hogy helyet adjon az új 3. vágánynak, amely csatlakozik a Déli összekötő vasúti Duna-híd korszerűsítése projekt keretében megépült 3. vágányhoz, továbbá közel 2 km vonali hosszon új 4. vágány is épül. A vonalon sűrűn elhelyezkedő műtárgyak (Gubacsi út feletti, Soroksári út feletti, Rákóczi-híd felhajtója feletti, Budafoki út feletti, Szerémi út feletti, Fehérvári út feletti és Bartók Béla út feletti vasúti hidak) átépülnek. A vonalszakaszon két új akadálymentes megállóhely létesül: egy a Nádorkert, egy pedig a Közvágóhid térségében. Hozzávetőlegesen 35 000 m² zajvédőfal létesítése is szükséges.</p>

3.a	Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz	Debrecen (kiz.) – Nyíregyháza (kiz.) vasúti vonalszakasz fejlesztése II. ütem – infra elemek	ÉKM	-	62 839 577 647	79 806 263 612	37 373 027 734	42 433 235 878	0	A 100. sz. vasútvonal 12,68 km hosszú, normál nyomtávú, egybefüggő Újfehértó (kiz.) – Nyíregyháza (kiz.) kétvágányú (25,36 vágánykm) villamosított vonalszakasz (2562+00 – 2688+80) átépítése. A vonalon érintett műtárgyak (építése, átépítése) és útátjárók tervezése/ engedélyezése és kivitelezése. A megengedett maximális tengelyterhelés 225 kN-ra történő emelése. Térvilágítás kiépítése, 0,4 kV-os villamosenergia-ellátás és felsővezeték rendszer korszerűsítése. Zajvédő falak építése. Új kábelaléptmény és kábelhálózat kiépítése Császárszállás forgalmi kiterő szolgálati helyen, valamint nyílt vonali keresztezéseknél.
3.b	Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz	Debrecen (kiz.) – Nyíregyháza (kiz.) vasúti vonalszakasz fejlesztése II. ütem – ERTMS elemek	ÉKM	-	41 400 000 000	52 578 000 000	5 070 125 129	47 507 874 871	0	A 100. sz. vasútvonal 12,68 km hosszú, normál nyomtávú, egybefüggő Újfehértó (kiz.) – Nyíregyháza (kiz.) kétvágányú (25,36 vágánykm) villamosított vonalszakasz (2562+00 – 2688+80) átépítéséhez kapcsolódó biztosítóberendezési és távközlési korszerűsítésének tervezése és kivitelezése, 160 km/h sebességhez és a megváltozó vágányképekhez illesztése, KÖFI távvezérlés kiépítése. A kivitelezési fázisokat lekövető üzemelés alatt álló nagyállomási jelfogófüggetlen biztosítóberendezés átalakítása.
4.	Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz	Gubacsi vasúti híd a teherforgalom elvárásainak megfelelő átépítése a Csepeli Szabadkikötő és a logisztikai terminálok kiszolgálására	ÉKM	-	35 258 000 000	44 777 660 000	29 969 300 000	14 808 360 000	0	A Csepeli Szabadkikötő vasúti összeköttetését a Gubacsi vasúti híd biztosítja a Soroksári úti rendező pályaudvaron keresztül a vasúti TEN-T törzshálózati 150. sz. vasútvonallal. A vasúti híd állapota rendkívüli módon leromlott, a vasúti szerelvények jelenleg 5–10 km/h sebességgel haladhatnak át rajta. A projekt műszaki tartalma magában foglalja az új Gubacsi vasúti híd és a Corvin csomópontig tartó vasúti infrastruktúra megvalósítását az alábbiak szerint: a) A jelenlegi rossz állapotú vasúti híd helyett egy új vasúti híd építését a Soroksári-Duna-ág fölött, a jelenlegi hídtól 15,0 m-re északra, valamint b) a Gubacsi vasúti híd és a Corvin csomópont közötti vasúti pálya kétvágányú vágányhálózatát történő kiépítését, távlati fejlesztés lehetőségeként a négyvágányos, villamosított kiépítés lehetőségének biztosításával, c) biztosítóberendezés telepítését a Soroksári út rendezőtől a Corvin úti csomópontig terjedő hatókörzettel.

5.	Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz	Hegyeshalom–Rajka vasútvonal korszerűsítés kivitelezési munkái	ÉKM	Győr–Sopron–Ebenfurti Vasúti Zrt.	39 657 000 000	39 657 000 000	33 495 000 000	6 162 000 000	0	A Hegyeshalom–Rajka (országhatár) vasútvonal korszerűsítésével, a meglévő nyomvonal átépítésével kerül sor a 13 km nyitvonal és Rajka állomás teljes körű átépítésére; ennek eredményeként 225 kN tengelyterhelésre alkalmas, 120 km/h-val járható (lokálisan korlátozásokkal) egyvágányú villamosított fővonal vasúti pálya kerül kialakításra.
6.	Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz	35 db vontatójármű felszerelése ETCS vonatbefolyásoló berendezéssel	ÉKM	MÁV-START Zrt.	15 049 475 000	15 049 475 000	3 466 053 000	11 583 422 000	0	A projekt célja a MÁV-START Zrt. 25 db 480-as sorozatú TRAXX és 10 db 470-es sorozatú Taurus mozdonyainak ETCS vonatbefolyásoló berendezéssel történő felszerelése, a nemzeti vonatbefolyásoló berendezésekhez illesztése és engedélyeztetése Magyarországon, Ausztriában, Németországban és Romániában.
7.	Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz	Kapacitásnövelés a magyar–horvát vasúti határforgalomban új gyékényesi deltavágány létesítésének előkészítésével	ÉKM	MÁV Zrt.	972 405 000	972 405 000	826 544 250	145 860 750	0	Az előkészítési projekt célja a 41. és 60. sz. vasútvonalak között, Gyékényes térségében új villamosított, 225 kN tengelyterhelésű deltavágány-kapcsolat megtervezése a 60-as vasútvonalból Zákány állomásról kiágazva, a 41H vasútvonalhoz csatlakozva Zákány rakodó- és megállóhely között.
8.	Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz	Kapacitásnövelés a magyar–ukrán vasúti határforgalomban – II. ütem	ÉKM	MÁV Zrt.	8 022 000 000	8 022 000 000	4 011 000 000	4 011 000 000	0	A projektjavaslat egy előkészítési és egy kivitelezési projektelemet tartalmaz: Megvalósíthatósági tanulmány és környezetvizsgálati hatástanulmány elkészítése, környezetvédelmi engedélyek megszerzése Záhony személpályaudvar és a Záhony–Tuzsér szakasz kapacitásnövelése céljából. Vágányfékek modernizálása Eperjeske-Rendező és Fényeslitke Déli Rendező pályaudvarokon: a jelenlegi rendszer helyett egy automatikus fékvezérlő rendszer telepítése.
9.	Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz	Biztonságos kamionparkoló korszerűsítése Tatán	Parképítő Zrt.	–	1 121 700 000	1 121 700 000	953 445 000	0	168 255 000	Az M1 autópálya mellett, a 67-es kijártnál a 150 férőhelyes, biztonságos, őrzött és védett Truckparking Tata kamionparkoló teljes modernizálása.
10.	Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz	Biztonságos kamionparkoló kialakítása a TEN-T hálózaton, Kecskeméten	Gold Parking Center Zrt.	–	6 169 350 000	6 169 350 000	5 243 947 500	0	925 402 500	A projekt keretében az M5 autópálya Kecskemét Déli (91 km) lehajtójánál elhelyezkedő, Kecskemét Külterület 0825/175. hrsz. és 0825/178 hrsz. területeken 330 férőhelyes, Arany szintű Biztonságos és Védett Kamionparkoló kerül kialakításra.

11.	Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz	GREEN CNS	HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat Zrt.	-	49 053 810	49 053 810	24 526 905	0	24 526 905	A GREEN CNS-javaslat támogatja a páneurópai kommunikációs, navigációs és felderítési (CNS) infrastruktúra korszerűsítését és optimalizálását. A projekt három területet érint: javítja a meglévő kommunikációs infrastruktúra használatának módját; felgyorsítja az ADS-B felderítési rendszerek és érzékelők telepítését; elősegíti a teljesítményalapú navigáció (PBN – Performance Based Navigation) fejlesztését. A HungaroControl Zrt. a SESAR Deployment Manager (SDM) tagsága kapcsán csak projektmenedzseri feladatokban vesz részt, önálló projekt munkát nem végez.
12.	Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz	CLEAN ATM 2	HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat Zrt.	-	84 315 198	84 315 198	42 157 599	0	42 157 599	A CLEAN ATM 2 projektben 20 uniós tagállam 41 operatív érdekelt fele (légitársaságok, repülőterek, légi-navigációs szolgáltatók, katonai hatóságok és a SESAR Deployment Manager – SDM) vesz részt. A CLEAN ATM 2 nemzetközi kezdeményezés az európai légiforgalmi szolgáltatási (ATM) főterv összehangolt végrehajtásával foglalkozik. A HungaroControl Zrt. a SESAR Deployment Manager (SDM) tagsága kapcsán csak projektmenedzseri feladatokban vesz részt, önálló projekt munkát nem végez.

2. melléklet az 1011/2024. (I. 25.) Korm. határozathoz

A Magyarország projektjavasatainak az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz 2021. évi CEF2 Alternatív Üzemanyagtöltő infrastruktúra fejlesztése ötödik körös pályázati kiírására történő benyújtásáról szóló 1469/2023. (X. 31.) Korm. határozat 1. melléklet 5. sora helyébe a következő sor lép:

Sorszám	A	B	C	D	E	F	G	H
1.	Kapcsolódó program megnevezése	Projektjavaslat megnevezése	Kedvezményezett/ Társkezelő megnevezése	Projektjavaslat tervezett költsége (nettó, forint)	Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz terhére biztosítandó támogatás tervezett összege (nettó, forint)	Hazai költségvetési támogatás tervezett összege (forint)	Saját erő (forint)	Projektjavaslat rövid bemutatása
5.	Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz	Elektromos gépjárművek részére dedikált töltőhálózat létrehozása Magyarországon, nemzetközi konzorcium részeként	Allego BV / Emobility Solutions Korlátolt Felelősségű Társaság	3 529 616 000	1 424 559 000	0	2 105 057 000	A projekt összesen 23 magyar helyszínen kíván elektromos töltőállomásokat létesíteni. Ebből 3 helyszínen mind a személygépjárművek, mind a nehézgépjárművek részére telepítésre kerül töltőberendezés (12 darab 150 kW töltőpont és 6 darab 350 kW töltőpont helyszínenként). További 3 helyszínen kizárólag nehézgépjárművek részére kerül telepítésre töltőberendezés (4 darab 350 kW töltőpont helyszínenként), valamint 15 helyszínen kizárólag személygépjárművek töltésére alkalmas, 60 db töltő kerül telepítésre.

**A Kormány 1012/2024. (I. 25.) Korm. határozata
a Kecskemét Megyei Jogú Város külterületén fekvő földrészek beruházási célterületté nyilvánításáról**

A Kormány

1. a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 11. § (2) és (3) bekezdésében és az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény végrehajtásáról szóló 109/1999. (XII. 29.) FVM rendelet 62/A. §-ában foglaltakra figyelemmel – a beruházási célterületre történő művelési ág változásának átvezetése céljából – beruházási célterületté nyilvánítja a Kecskemét Megyei Jogú Város közigazgatási területén fekvő, az ingatlan-nyilvántartás szerint Kecskemét külterület 0825/175, 0825/181, 0825/182, 0825/183, 0825/251, 0825/253, 0825/254, 0825/261 helyrajzi számú földrészeket, a 0825/63 földrészlet „b” alrészletét és a 0825/178 földrészlet „b”, „c” és „d” alrészletét, valamint az ezen földrészekből a telekalakítási eljárásokban hozott döntések véglegessé válását követően kialakított földrészeket;
2. e kormányhatározatot részlegesen vagy teljesen visszavonja, ha
  - a) az e kormányhatározat közzétételét követő egy éven belül az e kormányhatározattal érintett terület tárgyában a termőföld más célú hasznosítására irányuló engedély iránti kérelem benyújtására nem kerül sor, vagy az ingatlanügyi hatóság a kérelmet visszautasítja, elutasítja, vagy az eljárást megszünteti, kivéve, ha az adott hatósági döntés ellen közigazgatási pert indított az arra jogosult,
  - b) az e kormányhatározat alapján kiadott végleges más célú hasznosítás tárgyában hozott engedély alapján a beruházás a határozat véglegessé válását követő 5 éven belül nem valósul meg, vagy
  - c) az ingatlan művelési ága tekintetében a beruházás rendeltetésének megfelelő kivett megnevezés az ingatlan-nyilvántartásban átvezetésre került, de a megvalósítást követően fennmaradnak olyan ingatlanok, amelyekre a beruházáshoz mégsem volt szükség, és természetbeni állapotuk alapján termőföldnek minősülnek.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

**A miniszterelnök 4/2024. (I. 25.) ME határozata
helyettes államtitkár kinevezéséről**

A kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény 234. § (1) bekezdése alapján, a közigazgatási és területfejlesztési miniszter javaslatára

Sipkáné Szabó Gyöngyi Katalint

– 2024. február 1-jei hatállyal –

a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium helyettes államtitkárává

kinevezem.

Orbán Viktor s. k.,
miniszterelnök

A Magyar Közlönyt az Igazságügyi Minisztérium szerkeszti.

A szerkesztésért felelős: dr. Bíró Attila.

A szerkesztőség címe: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

A Magyar Közlöny hiteles tartalma elektronikus dokumentumként a <https://www.magyarokozlony.hu> honlapon érhető el.